

Република Србија

ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ

Број: 1127/2-50-01/2022

Датум: 08.04.2022. године

БЕОГРАД

**ИЗВЕШТАЈ
О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА РАДА ЗА 2021. ГОДИНУ**

Намерно остављена празна страница.

САДРЖАЈ

1	ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИНСТИТУТУ	6
1.1	ПРАВНИ СТАТУС	6
1.2	ЧЛАНСТВО У МЕЂУНАРОДНИМ И ЕВРОПСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	6
1.3	УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА И КАДРОВИ	6
1.4	ЧЛАНСТВО У ИНСТИТУТУ	7
1.5	ОРГАНИ ИНСТИТУТА	8
1.6	СТРУЧНА ТЕЛА ИНСТИТУТА.....	8
1.7	ФИНАНСИРАЊЕ.....	9
2	АКТИВНОСТИ ИНСТИТУТА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ	9
2.1	АКТИВНОСТ: Доношење, преиспитивање и одржавање српских стандарда и сродних докумената	9
2.2	АКТИВНОСТ: Тумачење српских стандарда и сродних докумената.....	15
2.3	АКТИВНОСТ: Израда годишњег плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2022. годину	15
2.4	АКТИВНОСТ: Израда годишњих извештаја за CEN-CENELEC (у складу са Уредбом ЕУ 1025/2012 и Guide 22:2018-01-01)	16
2.5	АКТИВНОСТ: Одржавање и развој сервиса за претраживање српских стандарда и њихове везе са прописима и библиографских података о српским стандардима.....	16
2.6	АКТИВНОСТ: Развој и одржавање базе стандардизованих термина.....	17
2.7	АКТИВНОСТ: Одржавање базе електронских верзија српских стандарда и референтних збирки	17
2.8	АКТИВНОСТ: Превођење стандарда и других публикација	17
2.9	АКТИВНОСТ: Сарадња са органима државне управе у вези са процесима приступања Републике Србије СТО, ЕУ и СЕФТА	19
2.10	АКТИВНОСТ: Међународна сарадња у области стандардизације	20
2.11	АКТИВНОСТ: Учешће представника Института на заседањима управних и других тела међународних и европских организација за стандардизацију	23
2.12	АКТИВНОСТ: Учешће представника Института у раду техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију	23
2.13	АКТИВНОСТ: Активности Института као информационог центра за стандарде у складу са захтевима релевантних докумената СТО и ЕУ, као и на основу споразума СЕФТА	24
2.14	АКТИВНОСТ: Реализација промотивних активности према Маркетинг-плану за 2021. годину.....	25
2.15	АКТИВНОСТ: Повећање броја чланова Института, промоција користи од чланства и промоција нових услуга.....	27
2.16	АКТИВНОСТ: Обука из области стандардизације као посебан вид промоције примене стандарда.....	27
2.17	АКТИВНОСТ: Издавање посебних публикација и службеног гласила Института.....	29
2.18	АКТИВНОСТ: Развој и одржавање информационог система Института	30

2.19	АКТИВНОСТ: Унапређење интернет-презентације Института.....	31
2.20	АКТИВНОСТ: Продаја стандарда и сродних докумената.....	31
2.21	АКТИВНОСТ: Обуке стручњака за учешће у националној и/или међународној и европској стандардизацији.....	32
2.22	АКТИВНОСТ: Пружање стручне помоћи у примени и испуњавању захтева српских стандарда и сродних докумената.....	32
2.23	АКТИВНОСТ: Одржавање, преиспитивање и побољшање интегрисаног система менаџмента.....	32
2.24	АКТИВНОСТ: Сарадња са образовним институцијама.....	33
2.25	АКТИВНОСТ: Редовни правни послови у области стандардизације.....	33
3	СЕРТИФИКАЦИЈА ПРОИЗВОДА, СИСТЕМА МЕНАЏМЕНТА И ОСОБА.....	35
4	РАЗВОЈ И ПРИМЕНА ЗНАКА УСАГЛАШЕНОСТИ.....	36
5	ВАНРЕДНЕ АКТИВНОСТИ.....	36
5.1	АКТИВНОСТ: Пружање посебних услуга на основу уговора.....	36
5.2	АКТИВНОСТ: Измена изгледа српског стандарда.....	37
5.3	АКТИВНОСТ: Пројекат превођења европских хармонизованих стандард на српски језик.....	37
6	РЕАЛИЗАЦИЈА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА.....	37
7	ПРОБЛЕМИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА РАДА И ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА ЊИХОВО РЕШАВАЊЕ.....	44
8	ЗАКЉУЧАК.....	44

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Делатност Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) утврђена је Законом о стандардизацији („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 46/15), Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 93/15 и 27/16) и Статутом Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, бр. 29/2017). Према тим документима, делатност Института обухвата послове у вези са доношењем, објављивањем, преиспитивањем и повлачењем српских стандарда и сродних докумената, пружање стручне помоћи за примену односно испуњавање захтева српских стандарда, послове сертификације производа, система менаџмента и особа, као и друге послове у вези са стандардима и стандардизацијом.

Овај извештај изложен је у осам одељака. У складу са чланом 29. став 1. тачка 5) Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије и чланом 54. став 1. тачка 2) Статута Института, извештај о реализацији годишњег програма рада Института усваја Управни одбор. Овај извештај је разматран и усвојен на 166. седници Управног одбора, која је одржана 30. марта 2022. године.

Према члану 67. тачка 14) Статута Института, директор Института дужан је да извештај о реализацији Програма рада који је усвојио Управни одбор достави надлежном министарству. Овај извештај достављен је Министарству привреде _____. године.

1 ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИНСТИТУТУ

1.1 ПРАВНИ СТАТУС

Према Закону о стандардизацији („Службени гласник РС”, број 36/09 и 46/15), Одлуци о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 93/15 и 27/16) и Статуту Института („Службени гласник РС”, број 29/2017), Институт за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) је установа која има статус правног лица и послује у складу са прописима којима се уређује правни положај јавних служби.

Оснивање Института уписано је у регистар Привредног суда у Београду 4. јануара 2010. године, у регистарски уложак бр. 5–1208–00.

Оснивач Института је Влада.

Седиште Института је у Београду, у Улици Стевана Бракуса бр. 2.

Највиши општи акт Института је Статут Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 29/2017), на који је Влада дала сагласност својим решењем од 17. марта 2017. године („Службени гласник РС”, број 26/2017).

1.2 ЧЛАНСТВО У МЕЂУНАРОДНИМ И ЕВРОПСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Институт представља и штити интересе Републике Србије у следећим међународним и европским организацијама за стандардизацију:

- Међународној организацији за стандардизацију (ISO), у којој има статус пуноправног члана од 1950. године;
- Међународној електротехничкој комисији (IEC), у којој има статус пуноправног члана од 1950. године;
- Европском комитету за стандардизацију (CEN), у којем је има статус пуноправног члана од 1. јануара 2017. године;
- Европском комитету за електротехничку стандардизацију (CENELEC), у којем има статус пуноправног члана од 1. јануара 2017. године.
- Међународном ИЕС систему за испитивање усаглашености и сертификацију (IECEE), у оквиру којег функционише шема признавања резултата испитивања (IECEE/CB-Scheme), у којој Институт има статус пуноправног члана од 1985. године.

Институт је 21. јуна 2011. године потписао Меморандум о разумевању са Европским институтом за телекомуникационе стандарде (ETSI) и, у складу са правилима процедуре те европске организације за стандардизацију, у њој стекао статус „ETSI-јеве националне организације за стандарде”.

Институт учествује у раду Радне групе за сарадњу у области регулације и политику стандардизације, радног тела у оквиру Економске комисије за Европу Уједињених нација (UN/ECE/TRADE/WP.6).

1.3 УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА И КАДРОВИ

Унутрашња организација Института, називи радних места, опис послова, број извршилаца и посебни услови за обављање послова уређени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту. Важећи правилник донет је 22. марта 2018. године (бр. 1003/6-51-02/2018), а његова примена почела је 30. марта 2018. године, бр. 920/5-51-02/2019 од 13.03.2019. године и бр. 2852/3-51-2/2020 од 29.09.2020. године, бр. 850/4-51-02/2021 од 31.03.2021 и бр. 2402/3-51-02/2021 од 30.06.2021. године.

Према важећем правилнику, послови из делокруга Института обављају се у четири основне организационе јединице, и то у:

- Сектору за опште области стандардизације,
- Сектору за електротехничку стандардизацију,
- Сектору за међународну сарадњу, информисање и издавачку делатност и
- Сектору за правне, финансијске послове и маркетинг,

и у унутрашњим организационим јединицама у саставу поменутих сектора.

Ван састава сектора образује се: организациона јединица Сертификационо тело, која има исти статус и третман као одељење и један самостални извршилац ван сектора, саветник за техничко-методолошка питања стандардизације

Програмом рада Института за стандардизацију Србије за 2021. годину предвиђена су средства за плате и социјалне доприносе на терет послодавца за 61 извршиоца, и то за: 47 са високом школском спремом (ВСС), укључујући два са магистратуром, три са вишом школском спремом (ВШС) и 11 са средњом стручном спремом. Последњом важећом Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину („Сл. гласник РС“, бр. 61/2017, 82/2017, 92/2017, 111/2017, 14/2018, 45/2018, 78/2018, 89/2018, 102/2018, 30/2019, 42/2019) Институту за стандардизацију Србије утврђен је број запослених на неодређено време за 2021. годину на 61.

Табела 1.1 – Профили запослених са високом стручном спремом
(стање 31. децембар 2021. године)

Факултет	Број запослених	Факултет	Број запослених
Машински	3	Правни	2
Електротехнички	6	Економски	5
Пољопривредни	3	Факултет за медије и комуникације	1
Технолошко-металуршки	6	Факултет за пословне студије	1
Хемијски	2	Факултет уметности	1
Ветеринарски	1	Факултет организационих наука	1
Стоматолошки	1	Факултет за примењени менаџмент	1
Филолошки	6	Саобраћајни	1
Грађевински	2		
УКУПНО:			47

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту предвиђено је 50 радних места, на која се распоређује укупно 61 запослени. Дана 31. децембра 2021. године у Институту је било 55 запослених на неодређено време и три запослена на одређено време, због повећаног обима посла. На одређено време током 2021. године ангажована су укупно три извршиоца од којих су два ангажована у Сектору за правне, финансијске послове и маркетинг, а један извршилац у Сектору за опште области стандардизације.

1.4 ЧЛАНСТВО У ИНСТИТУТУ

У Институту постоје три категорије чланова: редовни, почасни и заслужни чланови. Учлањење у Институт је добровољно, а чланство се не може преносити или преузимати.

На дан 31. децембра 2021. године Институт је имао 73 редовна члана и три представника оснивача.

1.5 ОРГАНИ ИНСТИТУТА

Органи Института су: скупштина, управни одбор, надзорни одбор и директор.

Скупштина је највиши орган Института. Њу чине оснивач и чланови Института. Сваки члан Института правно лице има по једног представника у Скупштини, а оснивач најмање три представника. Предузетници и физичка лица чланови Института непосредно учествују у раду Скупштине. У 2021. години спроведена је кандидатура за избор председника Скупштине због истека мандата досадашњег председника, као и чланова Управног и Надзорног одбора. На првој редовној седници скупштине Института 21. октобра 2021. године изабран је председник Скупштине Института Тања Петровић, шеф Одсека за стандардизацију, акредитацију, нехармонизоване техничке прописе и нотификацију, Сектор за квалитет и безбедност производа, Министарство привреде. На истој седници су изабрана два члана Управног одбора који се бирају из редова Скупштине: Владимир Вукашиновић, директор „Квалитет“ ад Ниш и мр Душан Стокић, руководиоца Центра за животну средину, техничке прописе, квалитет и друштвену одговорност и један члан Надзорног одбора, др Мирјана Кијевчанин, професор, продекан, Технолошко-металуршки факултет Универзитета у Београду, који се бирају из редова чланова Института.

Институт је спровео изборе из редова запослених за чланове Управног и Надзорног одбора и изабрани су Александар Стефановић, виши организатор за послове стандардизације и Марина Донић, виши организатор за послове стандардизације.

У складу са Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института, Скупштина Института је у 2021. години одржала две седнице.

Управни одбор је орган управљања пословањем Института, који за свој рад одговара оснивачу. Управни одбор има председника и четири члана. Управни одбор је у 2021. години одржао 11 седница.

Директор Института је пословодни орган који представља и заступа Институт као правно лице, руководи радом Института и одговара за законитост рада и пословања. За свој рад директор одговара Управном одбору. Директор Института именован је решењем Владе, 24 бр. 119-11926/2018 од 27.12.2018. године, објављено у Сл. гласнику РС бр. 104/2018 од 28. децембра 2018. године.

Надзорни одбор је орган контроле законитости рада и финансијског пословања Института, који за свој рад одговара оснивачу. У 2021. години одржане су четири седнице Надзорног одбора.

1.6 СТРУЧНА ТЕЛА ИНСТИТУТА

Институт је, као стручна тела, образовао Стручни савет за опште области стандардизације и Стручни савет за стандардизацију у области електротехнике, информационих технологија и телекомуникација. У 2021. години Стручни савет за опште области стандардизације одржао је укупно четири редовне седнице преко ZOOM апликације, и то 19. фебруара, 19. маја, 5. октобра и 21. децембра 2021. године.

Стручни савет за стандардизацију у области електротехнике, информационих технологија и телекомуникација у 2021. години одржао је укупно пет редовних седница, све дописним путем и то: од 24. фебруара од 5. марта, од 19. до 28. маја, од 30. јуна до 23. јула, од 29. септембра до 11. октобра и од 17. до 24. децембра 2021. године.

Према стању регистра комисија за стандарде и сродне документе, у 2021. години у Институту било је укупно 163 комисија, од којих је 119 комисија (као и 11 поткомисија за стандарде) у општим

областима стандардизације, а 44 у областима електротехнике, телекомуникација и информационих технологија, које су одржале укупно 231 састанак.

1.7 ФИНАНСИРАЊЕ

Према члану 9. Закона, Институт стиче средства за обављање своје делатности на следеће начине:

- 1) из прихода које оствари наплатом чланарина;
- 2) продајом српских стандарда, сродних докумената и других публикација;
- 3) из прихода које оствари продајом услуга;
- 4) из буџета Републике Србије;
- 5) из других извора, у складу са законом.

Потребна средства за рад утврђују се Програмом рада Института, чији је саставни део и финансијски план.

2 АКТИВНОСТИ ИНСТИТУТА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ

2.1 АКТИВНОСТ: Доношење, преиспитивање и одржавање српских стандарда и сродних докумената

У периоду од 1. јануара 2007. до 31. децембра 2021. године Институт је објавио укупно 40.534 српских стандарда и сродних докумената од којих 3.320 стандарда на српском језику. У истом том периоду, Институт је објавио 36.654 српских стандарда и сродних докумената којима су преузети одговарајући европски стандарди (EN), односно европски сродни документи, и то: 25.419 публикација које је објавио CEN у општим областима стандардизације, 10.095 публикација које је објавио CENELEC у електротехничким областима и 1.143 публикација које је објавио ETSI у области телекомуникација.

Према последњем тромесечном извештају Менаџмент-центра CEN-а и CENELEC-а у Бриселу, који се односи на четврти квартал 2021. године, до 31. децембра 2021. године, Институт је преузео и објавио као српске стандарде око 99 % европских стандарда – укључујући њихове измене и допуне (амандмане), а искључујући њихове исправке (коригендуме) – за које је истекао последњи рок за објављивање на националном нивоу (dop).

У 2021. години предузете су све организационе и техничке активности, како би стручњаци из комисија за стандарде и сродне документе могли активно да учествују у развоју европских стандарда, давању примедби/коментара на текстове радних докумената и исказивању националног става, односно гласању на те документе. Преглед чланова комисија за стандарде који су учествовали у раду радних тела европских и међународних организација за стандардизацију дат је у табели 2.0.

Током 2021. године Институт за стандардизацију Србије је наставио да посвећује посебну пажњу активностима комисија за стандардизацију и члановима комисијама, домаћим стручњацима за поједине области. Тако је у општим областима стандардизације у 2021. години разрешено 35, а примљено 66 нових експерата, чиме је број чланова комисија повећан за 31. У области електротехничке стандардизације у 2021. години разрешено је 28, а примљено 73 нова експерта, чиме је број чланова комисија повећан за 45. Као главни узрок разрешења је констатован природни одлазак стручњака у пензију или промена организације у мањем броју случајева.

Табела 2.0 – Преглед чланова комисија за стандарде Института који учествују у раду радних тела европских и међународних организација за стандардизацију

	Ознака KS	Назив организације	Ознака европског одн. међународног радног тела
Одељење за електротехнику, телекомуникације и информационе технологије			
1.	KS N010	Др. Јелена Лукић, Институт Никола Тесла, Београд	IEC/TC 10 (пленарно заседање) Online: од 11. 5. до 13. 5. 2021. IEC/TC 10 (MT 22 подељен у три подгрупе (TF1, TF2 и TF3)) - 12 виртуелних састанака у првој половини 2021. године
2.	KS N032	Миодраг Стојковић, ЕТИБ, Београд	IEC/TC 32/SC 32B (MT8) Online: 1) 30. 8. 2021. 2) 3. 11. 2021. 3) 6. 12. 2021. 4) 7. 12. 2021. IEC/TC 32/SC 32B (MT9/PT 60569-7)
3.	KS N057	Душан Вукотић, Оператор дистрибутивног система "Електродистрибуција Србије" д.о.о. Београд	IEC/TC 57 (пленарно заседање) Online: од 26. 10. до 28. 10. 2021.
4.	KS N057	Владан Цвејић, Power Automatation Consulting, Београд	IEC/TC 57 (WG10) Online: 1) од 22. 2. до 26. 2. 2021. 2) од 14. 6. до 18. 6. 2021. 3) од 4. 10. до 8. 10. 2021. + редовни месечни састанци радних тимова
5.	KS N010	Љубица Марковић, Регулаторна агенција за електронске комуникације и поштанске услуге, Београд	CLC/TC210, 2 састанка у 2021. години Online: 62. пленарна седница 27. 4. 2021. године и Online: 63. пленарна седница 7. 12.2021. године
6.	KS N061	Зоран Ранђеловић, Даикин, Београд	IEC/TC 61/SC 61D Online: од 5. 10. до 7. 10. 2021.
7.	KS N094	Владан Цвејић, Power Automatation Consulting, Београд	IEC/TC 95 (WG2) учествовао на виртуелним састанцима који се редовно одржавају 3 - 4 пута месечно
Одељење за металургију, машинство, грађевинарство и саобраћај			
8.	KS U250-2	др Никола Тошић, Грађевински факултет Универзитета у Београду	Online састанци: CEN/TC 250/SC 2/WG1, 22.-23.03.2021. CEN/TC 250/SC 2/WG1, 21.-22.06.2021. CEN/TC 250/SC 2, 23.06.2021. CEN/TC 250/SC 2/WG1, 08.-09.11.2021 CEN/TC 250/SC 2, 10.11.2021.
9.	KS U250-3,4,9	проф.др Тодор Вацев, Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу	Online састанци: CEN/TC 250/SC 3/WG 22, 22.02.2021. CEN/TC 250/SC 3, 18.-19.03.2021. CEN/TC 250/SC 3, 15.09.2021.
10.	KS U250-2	др Зоран Брујић, Факултет техничких наука Универзитета у Новом Саду	Online састанци: CEN/TC 250/SC 2/WG1, 22.-23.03.2021. CEN/TC 250/SC 2/WG1, 21.-22.06.2021. CEN/TC 250/SC 2, 23.06.2021.

	Ознака KS	Назив организације	Ознака европског одн. међународног радног тела
11.	KS U250-3,4,9	проф.др Јелена Добрић, Грађевински факултет Универзитета у Београду	Online састанци: CEN/TC 250/SC 3/WG 04, 11.02.2021.
12.	KS U250-3,4,9	др Светлана Костић, Грађевински факултет Универзитета у Београду	Online састанци: CEN/TC 250/SC 3, 18.-19.03.2021. CEN/TC 250/SC 3, 15.09.2021.
13.	KS U125	Јожеф Балинт	Online састанак: CEN/TC 128/SC 3, 06.10.2021.
14.	KS A331	Соња Гезовић, РАТЕЛ	Online састанци: CEN/TC 331, 11.06.2021 CEN/TC 331, 19.11.2021
Одељење за хемијске технологије, пољопривреду, шумарство, безбедност, животну средину и опште стандарде			
15.	Z183	Др Владица Чудић PWW DOO NIŠ	ISO/TC 323/CAG, 4 састанка: 21.01.2021.; 10.5.2021; 17.06.2021.; 4.10.2021. ISO/TC 323 Пленарно заседање: 18.01.2021; 22.1.2021; ISO/TC 323/WG 3: 17 састанака ISO/TC 323/WG 3, WG 1 и WG 2 заједно: 03.6.2021; 24.6.2021.
16.	Z183	Маша Шашић, GIZ Serbia	ISO/TC 323 Пленарно заседање: 18.01.2021.- 22.1.2021; ISO/TC 323/WG 2: укупно 3 састанка ISO/TC 323/WG 2: 26.-27.10.2021 ISO/TC 323/WG 2, WG 1, WG 3 и WG 5 заједно: 11.01.2022.
17.	Z183	Драгана Петровић, Victoria consulting d.o.o	ISO/TC 323 Пленарно заседање: 18.01.2021.- 22.1.2021; ISO/TC 323/WG 1: - 19.01., 20.01. и 22.01.2021 (WG1) - 03.06.2021 (WG1-WG2-WG3 заједно).
18.	Z183	Проф. Александар Јововић Машински факултет Универзитета у Београду	ISO/TC 323 Пленарно заседање: 18.01.2021.- 22.1.2021;
19.	Z183	Дејана Милинковић, Цементна индустрија Србије	Пленарно заседање CEN/TC 343, 03.06.2021.
20.	KS A207	мр Александар Симић, РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац мр Душан Стокић, Привредна комора Србије	Online састанак: 1. заседање CEN/TC 467, 22.03.2021.
21.	KS B336	Татјана Бошковић, Лабораторија за асфалт, угљоводонична везива и хидроизолације, Завод за грађевинске материјале, Институт за путеве АД, Београд	Online састанци: CEN/TC 254/WG 6, 08.03.2021. и 20.04.2021.

	Ознака KS	Назив организације	Ознака европског одн. међународног радног тела
22.	KS A292	Нада Таталовић	Online састанци: ISO/TC 292 project PWI on Energy Resilience: 16.09.2021; 16.11.2021; 09.12.2021; 07.02.2022 и 01.03.2022 WD.0 Security and resilience, Energy resilience
23.	KS CASCO	Смиљана Раичевић	ISO-ISS-TC176-SC3 supporting technologies Online састанци: 30th Meeting of ISO/TC 176/SC 3, od 20.10. 2021.
24.	KS A260	др Младен Ђурић, Факултет организационих наука, Београд	Пленарно заседање ISO/TC 260 „Human resource management“ Online 22.9.2021-23.9.2021.
25.	KS A207	мр Душан Стокић, Привредна комора Србије	Пленарно заседање ISO/TC 207/SC7 са пратећим програмом Online 26.10.2021.

Комисије за стандарде и сродне документе су се придржавале рокова и фаза у паралелној изради и гласању на радне документе европских стандарда у техничким комитетима, које те комисије прате, и то у фази успостављања пројеката европских стандарда, фази јавне расправе (40.20 – Public enquiry) и фази завршног гласања (50.20 – Formal vote). Потребно је нагласити да су српски експерти у значајној мери достављали коментаре/примедбе на текстове радних докумената CEN-а као и ISO-а, које су у највећој мери и прихваћене, што је једна од значајних предности пуноправног чланства Института у европским организацијама за стандардизацију.

Радна документа европских и међународних стандарда, гласачки листови за гласање на та документа, као и радни материјал за седнице комисија за стандарде су били доступни само за чланове комисија преко заштићеног подручја на интернет-страници Института.

У циљу спречавања ширења вируса COVID-19 обустављено је одржавање састанака, седница комисија за стандарде „лицем у лице” и рад са странкама у просторијама Института. Седнице комисија су се углавном одржавале дописним путем, као и коришћењем сервиса за онлајн седнице одн. коришћењем ZOOM апликације. Такође, Институт је преко своје интернет-странице омогућио свим заинтересованим странама бесплатно читање нацрта стандарда у фази јавне расправе и давање коментара и примедби на та документа. Именовани представници Института – секретари стручних савета, учествовали су у раду техничких одбора CEN-а и CENELEC-а и на тај начин су обезбеђивали и координисали управљање стандардизацијским активностима на националном и европском нивоу.

У 2021. години Институт је објавио 1.790 српских стандарда и сродних докумената, а истовремено је повукао 1.081 српски стандард и сродни документ. Од 1.790 објављених стандарда и сродних докумената, 136 је објављено на српском, а 1.654 на енглеском језику.

Од 136 објављених стандарда и сродних докумената на српском језику, 133 стандарда и сродна документа су донета преузимањем одговарајућих европских и међународних стандарда односно сродних докумената методом превођења, док су три стандарда донета као изворна српска стандарда а такође су донета и два национална прилога за еврокодове из области челичних конструкција.

Од 1.654 објављена стандарда и сродна документа на енглеском језику, 95 стандарда и сродних докумената је настало преузимањем одговарајућих европских и међународних стандарда односно сродних докумената методом прештампавања, а 1.559 методом проглашавања.

Осим тога, у 2021. години је израђено укупно 1.532 нацрта стандарда и 1.446 дефинитивних текстова нацрта стандарда.

Упоредни преглед броја планираних и реализованих српских стандарда и сродних докумената, нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у 2021. години дат је у табели 2.1, а број донесених и повучених српских стандарда и сродних докумената у истом периоду дат је у табели 2.2.

У 2021. години, на српском и енглеском језику, преузето је укупно 1.644 европска стандарда и сродна документа.

Ради доношења српских стандарда и сродних докумената у 2021. години, 128 комисија за стандарде одржало је укупно 231 састанак.

Табела 2.1 – Упоредни преглед броја планираних и реализованих српских стандарда и сродних докумената, нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у 2021. години

Врста документа	На српском језику		На енглеском језику		Укупно	
	Планирано	Остварено	Планирано	Остварено	Планирано	Остварено
Нацрт стандарда	182	107	744	1.425	926	1.532
Дефинитивни текст нацрта стандард	187	126	1.288	1.320	1.475	1.446
Стандард	180	136	867	1.654	1.047	1.790

¹⁾ На укупан број треба додати и 38 исправки стандарда.

Табела 2.2 – Број донесених и повучених српских стандарда и сродних докумената у 2021. години – преглед по месецима

Месец	Број решења о доношењу и повлачењу српских стандарда и сродних докумената	Донесени српски стандарди и сродни документи			Повучени српски стандарди и сродни документи
		На српском	На енглеском	Укупно	
Јануар	468/35-51-02/2021 од 29. јануара 2021. год.	9	102	111	75
Фебруар	933/50-51-02/2021 од 26. фебруара 2021. год.	12	201	213	80
Март	1353/52-51-02/2021 од 31. марта 2021. год.	9	157	166	85
Април	1718/48-51-02/2021 од 29. априла 2021. год.	10	185	195	112
Мај	2082/35-51-02/2021 од 31. маја 2021. год.	9	138	147	88
Јун	2433/42-51-02/2021 од 30. јуна 2021. год.	13	146	159	96
Јул	2714/27-51-02/2021 од 30. јула 2021. год.	7	89	96	91
Август	2920/33-51-02/2021 од 31. августа 2021. год.	7	100	107	83
Септембар	3187/42-51-02/2021 од 30. септембра 2021. год.	8	85	93	73
Октобар	3469/39-51-02/2021 од 29. октобра 2021. год.	13	129	142	61
Новембар	3770/42-51-02/2021 од 30. новембра 2021. год.	17	98	115	81
Децембар	4026/63-51-02/2021 од 31. децембра 2021. год.	22	224	246	156
УКУПНО:		136	1654	1790	1081

На основу информација из табеле 2.1, може се закључити да је план доношења српских стандарда и сродних докумената за 2021. годину за стандарде на енглеском језику остварен и пребачен за: нацрте + 91%, дефинитивне текстове нацрта + 2% и за објављене стандарде + 91%. Разлика у односу на планирани број српских стандарда на енглеском језику је због тога што у време израде Плана део европских стандарда и сродних докумената није имао дефинисане датуме фаза у њиховом даљем развоју, али се, према статусу који су имали у време израде Плана, очекивало да ће

бити донети у 2021. години, па их је Институт, у складу са предвиђеним роковима, и преузео као српске стандарде.

Број реализованих стандарда на српском језику је за све три планске категорије мањи од планираног броја и то за: нацрте -41%, дефинитивне текстове нацрта -33%, и објављене стандарде -24%.

а) Стандардизација у општим областима стандардизације

У општим областима стандардизације, у 2021. години израђено је 990 нацрта и 946 дефинитивних текстова нацрта стандарда, а објављено је 1210 стандарда/сродних докумената.

У области *металургије, машинства, грађевинарства и саобраћаја* израђено је 559 нацрта и 478 дефинитивних текстова нацрта стандарда, а објављено је 598 стандарда/сродних докумената.

У области *хемијских технологија, пољопривреде, шумарства, безбедности, животне средине и општитих стандарда* израђен је 431 нацрт и 468 дефинитивних текстова нацрта стандарда, а објављено је 602 стандарда/сродна документа.

Ради доношења српских стандарда и сродних докумената у 2021. години, 97 комисија за стандарде у општим областима стандардизације су одржале укупно 180 састанака.

Од укупно 755 техничких радних тела ISO-а (254 техничких комитета и 501 поткомитета), одговарајуће комисије за стандарде Института имају статус „Р” члана (енгл. participant) у 60 тела, односно статус „О” члана (енгл. observer) у 411 тела ISO-а. Испуњавајући своје обавезе „Р” члана, у 2021. години комисије за стандарде гласале су на 660 радних докумената у разним фазама доношења међународних стандарда ISO (ISO/CD, ISO/DIS, ISO/FDIS, ISO/SR).

б) Стандардизација у области електротехнике (електроенергетике, електронике, телекомуникација) и информационих технологија

У области електротехничке стандардизације, у 2021. години израђено је 542 нацрта и 500 дефинитивних текстова нацрта стандарда, а објављено је 580 стандарда/сродних докумената.

У областима *телекомуникација и информационих технологија* у 2021. години израђено је 209 нацрта и 183 дефинитивна текста нацрта стандарда а објављено је 336 стандарда и сродних докумената.

У области *електроенергетике и електронике* израђено је 333 нацрта и 317 дефинитивних текстова нацрта стандарда, а објављено је 244 стандарда и сродна документа.

Ради доношења српских стандарда и сродних докумената у 2021. години, 31 комисија за стандарде у електротехничким областима стандардизације одржало је укупно 51 састанак.

Испуњавајући своје обавезе на међународном плану, у 2021. години гласано је на укупно 78 докумената, која су припремила 24 техничка комитета и поткомитета Међународне електротехничке комисије (IEC) у којима надлежне комисије за стандарде имају статус „Р” члана, тј. учесника (енгл. participant). Од укупно 212 техничких радних тела IEC-а (110 техничких комитета и 102 поткомитет), одговарајуће комисије за стандарде Института имају статус „Р” члана у 15 тела, односно статус „О” члана (енгл. observer), тј. посматрача у 131 телу, док се за свој статус у 66 тела IEC-а нису изјасниле.

Предлози достављени од заинтересованих страна

У вези предлога за израду српских стандарда, које су доставила министарства релевантна за спровођење техничких прописа, чије је доношење предвиђено у 2021. години, Институт је у 2021. године предузео следеће активности:

- контактирао Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде ради реализације пет превода стандарда на српском језику. На предлог представника Министарства преводи стандарда ће бити обезбеђени до јуна 2022. године, тако да је и њихово доношење усклађено са предлогом подносиоца захтева;

- донета су два стандарда на енглеском језику на предлог Министарства рударства и енергетике.

У вези са предлозима привредних субјеката да се у национални систем стандардизације преузме одређен број стандарда, у 2021. години извршено је следеће:

- донето је 5 међународних стандарда на енглеском језику, које је предложила Народна библиотека Србије;
- донета су два међународна стандарда на енглеском језику на предлог Србијагаса.

Реализација плана доношења српских стандарда и сродних докумената Института у складу са чланом 3. Уредбе ЕУ 1025/2012 и релевантним критеријумом из CEN-CENELEC Guide 22:2018-01

Планом доношења српских стандарда и сродних докумената за 2021. годину предвиђен је рад на укупно 32 изворна српска стандарда у разним фазама израде, унетих на основу предлога појединих комисија за стандарде Института. У 2021. години Институт је објавио 3 изворна српска стандарда. У исто време, израђено је 5 дефинитивних текстова нацрта стандарда и 4 нацрта изворних стандарда.

Преиспитивање и одржавање српских стандарда и сродних докумената

Да би се обезбедила релевантност и актуелност српских стандарда, комисије за стандарде и сродне документе у 2021. години у оквиру редовног преиспитивања стандарда повукле су укупно 1081 стандард.

2.2 АКТИВНОСТ: Тумачење српских стандарда и сродних докумената

Тумачење српских стандарда и сродних докумената једна је од редовних активности које Институт обавља, како на захтев корисника стандарда, тако и на захтев органа државне управе и правосудних органа. У 2021. години, Институт је издао 13 тумачења у вези са српским стандардима, и то 12 у општим областима и једно у електротехничким областима стандардизације.

2.3 АКТИВНОСТ: Израда годишњег плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2022. годину

У априлу 2021. године започете су активности на припреми предлога Плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2022. годину. У вези са тим, Институт је позвао Министарство привреде, Сектор за квалитет и безбедност производа, које је надлежно за послове стандардизације да обавести остала министарства да доставе листе српских стандарда и сродних докумената које је потребно да Институт обухвати својим Планом доношења српских стандарда и сродних докумената за 2022. годину, да би служили као подршка спровођењу техничких и других прописа у областима за које су надлежна поједина министарства. Своје предлоге Институту су доставила следећа министарства: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство унутрашњих послова, Министарство рударства и енергетике, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Министарство трговине, туризма и телекомуникација.

Такође, Институт је у мају 2021. године на својој интернет-презентацији поставио позив за укључивање заинтересованих страна у израду плана доношења српских стандарда за 2022. годину, а такође је и путем електронске поште послао позив свим заинтересованим странама као што су привредна друштва, друге организације и заједнице, корисници услуга Института, групације и удружења Привредне коморе Србије, чланове Инжењерске коморе Србије, као и друга правна и физичка лица да и они искажу своје предлоге за доношење српских стандарда. Рок за достављање предлога био је 31. јул 2021. године. До тог рока Институту је достављено 10 предлога привредних друштава и осталих заинтересованих страна.

Планом доношења српских стандарда и сродних докумената за 2022. годину планирано је да се донесе 386 српских стандарда којима се преузимају хармонизовани европски стандарди, чијом

применом се остварује претпостављена усаглашеност са основним захтевима европских директива. Поред тога, у току 2022. године предузимаће се сви новообјављени хармонизовани стандарди, и то у роковима које дефинишу европске организације за стандардизацију.

Пошто је Институт до 31. децембра 2021. године преузео 99 % свих важећих европских стандарда, Планом доношења српских стандарда и сродних докумената за 2022. годину, као и за сваку наредну годину после ње, биће предвиђено доношење око 1.500 српских стандарда који су идентични одговарајућим европским, јер је то просечан број стандарда које CEN и CENELEC укупно објаве у току једне године и који се морају преузети на националном нивоу у прописаним роковима. Рад свих комисија за стандарде у Институту синхронизован је са радом одговарајућих техничких радних тела (комитета и поткомитета) европских организација за стандардизацију, односно европски стандарди и сродни европски документи ће бити преузимајући као одговарајући српски документи у роковима које одређују CEN и CENELEC.

У 2022. години и наредним годинама Институт ће настојати да обезбеди финансијска средства и ангажује сопствене ресурсе за преводње европских и/или међународних стандарда, посебно оних који су већ преузети као српски стандарди на енглеском језику, па их је потребно заменити издањима на српском језику и оних које намерава Институт да преузме на српском језику. Значајну подршку објављивању стандарда на српском језику представља и софтвер за преводње Традос, који запослени Института користе за преводње нових издања стандарда претходно објављених на српском језику.

Према члану 42. став 1. тачка 2) Статута Института, годишњи план доношења српских стандарда и сродних докумената се објављује на интернет-страници Института, а након усвајања од стране Скупштине.

Предлог плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2022. годину утврђен је на 161. седници Управног одбора Института, која је одржана 22.10.2021. године а постављен је на интернет-страници Института 29.10.2021. године.

2.4 АКТИВНОСТ: Израда годишњих извештаја за CEN-CENELEC (у складу са Уредбом ЕУ 1025/2012 и Guide 22:2018-01-01)

Као пуноправни члан европских организација за стандардизацију, Институт има обавезу да сваке године припреми и Менаџмент центру CEN-а и CENELEC-а у Бриселу, достави извештај у вези са стандардизацијским активностима које је предузимао у току претходне године, а које се односе посебно на сектор микро, малих и средњих предузећа, као и да тај извештај објави на својој интернет-страници.

У складу са обавезама, Институт је званично именовао особе које представљају Институт у радним групама CEN-а и CENELEC-а, које се баве питањима сарадње са сектором ММСП, као и питањима која се односе на извршавање обавеза националних тела за стандарде, које проистичу из Уредбе 1025/2012 и извештавају о томе.

Извештаји европским организацијама за стандардизацију достављени су крајем јануара 2021. године, а извештај о активностима које је Институт предузимао у успостављању сарадње са сектором ММСП објављен је на интернет-презентацији Института (https://iss.rs/sr_Cyrl/download/page-section/document/10247).

2.5 АКТИВНОСТ: Одржавање и развој сервиса за претраживање српских стандарда и њихове везе са прописима и библиографских података о српским стандардима

У току 2021. године настављено је са даљим развојем и редовним ажурирањем базе техничких прописа и њихове повезаности са српским стандардима. То је подразумевало стално ангажовање запослених у Одељењу за правне, финансијске и опште послове на праћењу прописа који се позивају на стандарде, као и на вршењу измена статуса техничких прописа који су повезани са српским стандардима, односно уклањање прописа стављених ван снаге, уношење података о прописима који су замењени новим и повезивање стандарда са прописима који се први пут уносе у базу.

База библиографских података о српским стандардима саставни је део система за управљање подацима о српским стандардима и сродним документима који обухвата и базу података о европским и међународним стандардима, базу података о комисијама за стандарде и члановима комисија за стандарде,

базу података о купцима стандарда, базу података о вези српских стандарда и техничких прописа који се на њих позивају, термилошку базу, радна документа европских и међународних организација за стандардизацију, као и текстове објављених европских, међународних и српских стандарда.

У току 2021. године редовно је вршен унос и контрола података о објављеним стандардима, нацртима и дефинитивним текстовима нацрта стандарда и сродних докумената, унос података о продаји стандарда (предрачуни, рачуни, подаци о купцима), унос података о комисијама за стандарде и њиховим члановима, израда извештаја о праћењу реализације плана доношења стандарда, као и о продаји стандарда.

2.6 АКТИВНОСТ: Развој и одржавање базе стандардизованих термина

У току 2021. године настављено је са уносом термина из преузетих европских и међународних стандарда објављених на српском језику у 2020. години, који су или термилошки стандарди или се у њима утврђују термини за одређену област (укупно 57 стандарда).

База стандардизованих термина Института настала је радом запослених у Институту, као и чланова комисија за стандарде. Користи се приликом преузимања европских и међународних стандарда методом превођења на српски језик, а од 2016. године је јавно доступна ширем кругу корисника преко интернет-презентације Института.

Термилошка база обогачена је за 1.416 термина и садржи 26.867 термина са пратећим дефиницијама на српском језику, као и дефиницијама на енглеском језику.

Осим рада на домаћој термилошкој бази, извршена је термилошка обрада и унос 295 српских термина из стандарда SRPS IEC 60050-171, односно из области дигиталне технологије за тзв. Електропедију, односно речник термина из области електротехнике који одржава Међународна електротехничка комисија (IEC).

2.7 АКТИВНОСТ: Одржавање базе електронских верзија српских стандарда и референтних збирки

Систем за управљање подацима о српским стандардима и сродним документима садржи комплетне текстове објављених српских стандарда у PDF формату који су намењени продаји. Рестриктивним одређивањем улога и одговорности, односно права приступа тим документима, као и редовном израдом резервних копија комплетног система, обезбеђена је сигурност система и заштита од неовлашћеног умножавања и дистрибуције.

Стандардотека Информационог центра Института располаже комплетним, уређеним збиркама српских стандарда (SRPS), међународних стандарда (ISO, IEC, ISO/IEC) и свих европских стандарда (EN).

За потребе органа државне управе и других заинтересованих страна Институт је наставио са одржавањем архивске збирке важећих и неважећих (повучених) српских стандарда и сродних докумената на које се врши позивање у законима, техничким прописима и другим правним актима.

У 2021. години база је редовно ажурирана подацима о новооснованим или обједињеним односно расформираним комисијама за стандарде. Тако су у базу унети подаци из 97 решења о комисијама за стандарде и ажурирани/додати подаци о 688 чланова комисија за стандарде. У исто време, постојећи подаци о комисијама систематично су проверавани и исправљани, по потреби.

2.8 АКТИВНОСТ: Превођење стандарда и других публикација

У 2021. години активности превођења биле су усмерене пре свега на испуњавање захтева корисника и њихове потребе за стандардима на српском језику. Тако је у Сектору за међународну сарадњу, информисање и издавачку делатност завршено превођење следећих докумената:

- SRPS EN ISO 12863:2018 (27 преводилачких страна), *Стандардна метода испитивања за оцењивање могућности паљења цигарета*
- EN 16156:2010 (2 преводилачке стране), *Цигарете — Оцењивање могућности паљења — Захтеви за безбедност*

- EN ISO 12966-1:2015 (10 преводачких страна), Уља и масти биљног и животињског порекла — Гасна хроматографија метилестара масних киселина — Део 1: Упутства за савремену гасну хроматографију метилестара масних киселина
- EN ISO 12966-2:2017 (24 преводачких стране), Уља и масти биљног и животињског порекла — Гасна хроматографија метилестара масних киселина — Део 2: Припрема метилестара масних киселина
- EN 13869:2017 (26 преводачких страна), Упаљачи — Захтеви за упаљаче у погледу безбедности деце — Захтеви за безбедност и методе испитивања
- EN ISO 9994:2019 (30 преводачких страна), Упаљачи — Спецификација за безбедност
- 2-4 — GB/T 23607-2009 (7 преводачких страна), Методе за испитивање хемијског састава муља од бакарне аноде - Одређивање садржаја арсена, бизмута, гвожђа, никла, олова, антимона, селена и телура - Атомска емисиона спектрометрија са индуктивно спрегнутом плазмом (ICP-AES)
- 5-1 — GB/T 11066.7-2009 (6 преводачких страна), Методе хемијске анализе злата — Одређивање садржаја сребра, бакра, гвожђа, олова, антимона, бизмута, паладијума, магнезијума, калаја, никла, мангана и хрома — Атомска емисиона спектрометрија помоћу варнице
- YS/T 521.2-2019 (20 преводачких страна), Методе хемијске анализе сировог бакра — Део 2: Одређивање садржаја злата и сребра — Сува и мокра метода купелације — директна метода купелације
- YS/T 521.6-2009 (7 преводачких страна), Методе хемијске анализе сировог (блистер) бакра — Одређивање садржаја арсена, антимона, бизмута, олова, цинка и никла — Атомска емисиона спектрометрија са индуктивно спрегнутом плазмом (ICP-AES)
- YS/T 745.1-2010 (11 преводачких страна), Методе хемијске анализе муља анодног бакра — Део 1: Одређивање садржаја бакра — Јодометријска метода
- YS/T 745.2-2016 (11 преводачких страна), Методе за испитивање хемијског састава муља од бакарне аноде — Део 2: Одређивање садржаја злата и сребра — Метода купелације са гравиметријском анализом
- YS/T 745.3-2010 (7 преводачких страна), Методе за испитивање хемијског састава муља од бакарне аноде — Део 3: Одређивање садржаја платине и паладијума — Прикупљање помоћу купелације — Метода атомске емисионе спектрометрије са индуктивно спрегнутом плазмом (ICP-AES)
- YS/T 464-2019 (8 преводачких страна), Метода анализе бакарне катодне — Оптичка емисиона спектрометрија
- GB/T 3884.19-2017 (7 преводачких страна), Методе хемијске анализе концентрата бакра — Део 19: Одређивање садржаја талијума — Метода атомске емисионе спектрометрије са индуктивно спрегнутом плазмом
- 1-5 GB/T 3888.3-2012 (12 преводачких страна), Методе хемијске анализе концентрата бакра — Део 3: Одређивање садржаја сумпора — Гравиметријска метода и метода сагоревања/титрације
- 4-1 GB/T 15249.1-2009 (9 преводачких страна), Методе хемијске анализе сировог злата — Део 1: Одређивање садржаја злата — Метода купелације са гравиметријском анализом
- 6-1 GB/T 534-2014 (27 преводачких страна), Сумпорна киселина за индустријску употребу

2.9 АКТИВНОСТ: Сарадња са органима државне управе у вези са процесима приступања Републике Србије СТО, ЕУ и СЕФТА

У 2021. години Институт је интензивно сарађивао са министарствима у циљу израде и доношења техничких прописа који се усклађују са техничким законодавством ЕУ.

Сарадња са надлежним министарствима састојала се од следећих активности:

- учешћа у периодичном попуњавању упитника и матрица, на захтев Министарства привреде, а које се односе на преглед и ажурирање упитника у вези стандардизације и извештавања Европске комисије која ће на основу свих извештаја из ПГ 1 израдити Годишњи извештај о напретку Републике Србије у 2021. години,
- попуњавања упитника OECD-а „SME Policy Index – Western Balkans and Turkey 2022 – Assessing the Implementation of the Small Business Act for Europe“, Dimension 7 – Standards and technical regulations;
- попуњавање анкете UNIDO-а „Survey on Standards & Quality Policy“, која ће представљати основу за „Quality Infrastructure for Sustainable Development (QI4SD) Index“, у сарадњи са Министарством привреде;
- учествовање на састанцима у вези са реализацијом активности из пројекта ЕУ за Србију – подршка безбеднијим производима (IPA 2017),
- достављања ажурираних прилога за стратегију и акциони план за хармонизовану област у оквиру ПГ 1,
- достављања ажурираних информација у вези са припремом извештаја о спровођењу НПАА,
- предлагања представника Института за чланове преговарачких група.

Представници Одељења за металургију, машинство, грађевинарство и саобраћај учествовали су на:

- седници Комисије за признавање иностраних исправа и знакова усаглашености у складу са Правилником о захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености гасних апарата, Министарство рударства и енергетике, одржаној електронским путем;
- 33 седнице Комисије за признавање важења иностраних исправа и знакова усаглашености, типа амбалаже, односно посуде под притиском или цистерне за транспорт опасне робе, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, одржане електронским путем;
- 5 седница Комисије за овлашћивање стручног лица које испитује цистерну, батеријско возило и MEGC, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, одржаних електронским путем;
- 4 седнице радне групе за припрему Предлога правилника за бетон и армирани бетон, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, одржане електронским путем;
- седници Комисије за именовање тела за техничко оцењивање за област грађевинских производа: цемент, грађевински креч и друга хидраулична везива, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, одржаној електронским путем;
- 3 састанка са представником Joint Research Center на тему организовања и реализације Балканске школе Еврокода у јулу 2021. године, одржана електронским путем;
- седници Комисије за признавање иностраних исправа и знакова усаглашености у складу са Правилником о техничким захтевима за пројектовање, израду и оцењивање усаглашености једноставних посуда под притиском, Министарство рударства и енергетике, одржаној електронским путем;
- седници Комисије за утврђивање услова о испуњености захтева за именовање тела за спровођење оцењивања усаглашености и погодности за употребу чинилаца интероперабилности и за поступак верификације подсистема са захтевима, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, одржаној електронским путем;

- 6 седница Комисије за именовање тела за оцењивање усаглашености типа амбалаже или цистерне за транспорт опасне робе, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, одржане електронским путем;
- седници радне групе за припрему предлога Правилника о начину исказивања перформанси грађевинских производа у вези са битним карактеристикама: реакција на пожар, отпорност на пожар и понашање при спољашњем пожару, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, одржаној електронским путем;
- 2 седнице Комисије за именовање тела за оцењивање усаглашености покретне опреме под притиском, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, одржане електронским путем;
- 2 седнице Комисије за утврђивање испуњености захтева за именовање тела за оцењивање и верификацију сталности перформанси грађевинских производа у складу са захтевима из Правилника о техничким захтевима за фракционисани агрегат за бетон и асфалт, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, одржане електронским путем;
- седници Привременог комитета за област С-03 Грађевински производи, материјали и конструкције, Акредитационо тело Србије, одржаној електронским путем.

Представници Одељења за хемијске технологије, пољопривреду, шумарство, безбедност, животну средину и опште стандарде присуствовали су:

- на 3 електронске седнице Комисије за именовање ТОУ у складу са Правилником о личној заштитној опреми;
- седници Преговарачке групе ПГ 27;
- седници Комисије за утврђивање испуњености услова за признавање важења иностраних исправа према Правилнику о безбедности дејих игралишта;
- седници радне групе за циркуларну економију „Консултације са заинтересованим странама“ у вези Програма за циркуларну економију са акционим планом;
- радионици у оквиру Пројекта *„Техничка помоћ Министарству рударства и енергетике за спровођење Новог закона о енергетици, Националног акционог плана и годишњег извештаја о напретку (NEEAP) и Директиве о обновљивим изворима енергије“*.

Представник Одељења за телекомуникације и информационе технологије је учествовао у раду две седнице Комисије за утврђивање испуњености захтева за именовање тела за оцењивање усаглашености према Правилнику о радио и телекомуникационој терминалној опреми, при Министарству трговине, туризма и телекомуникација.

Ове активности су обухватале проучавање примљених материјала, упоређивање претходног стања са постигнутим напретком, припрему материјала који се односе на Институт, кореспонденцију са надлежним министарствима Владе и другим органима, посебно у вези са припремањем извештаја, информација и других материјала.

2.10 АКТИВНОСТ: Међународна сарадња у области стандардизације

Међународна сарадња Института у 2021. години састојала се првенствено у испуњавању статутарних обавеза Института и обављању редовних активности у вези са чланством у међународним и европским организацијама за стандардизацију.

Поред наведеног, у вези са међународном сарадњом у 2021. години остварени су следећи резултати:

- гласано је на 2.353 радних докумената CEN-а у разним фазама развоја EN стандарда и то: у фази јавне расправе – 963 документа, у фази дефинитивног текста нацрта – 739 документа, у фази систематског преиспитивања објављених EN стандарда – 566 документа, док се на остатак

докумената гласало у нижим фазама развоја, односно у фази нацрта на нивоу комитета (тзв. „CIB“ фазе); проценат гласања износи 100 %;

- гласано је на 803 радна документа CENELEC-а, и то: AG – 7, ENQ – 160, FV – 101, Vote for TS/TR – 17, Parallel vote on CDV – 311, Parallel vote on FDIS – 207; проценат гласања износи 100 %;
- редовно су припремани и достављани подаци о преузетим европским стандардима и сродним документима Менаџмент-центру CEN-а и CENELEC-а (CCMC) у Бриселу;
- путем портала iProјех пријављено је 1037 српских стандарда и сродних докумената из решења о доношењу стандарда;
- редовно су праћени статутарни и други документи управних, административних и других тела европских и међународних организација за стандардизацију и гласано је на њих;
- припремљено је 522 гласачких листића и извршено гласање на 660 ISO стандарда и сродних докумената у различитим фазама њиховог развоја;
- припремљено је 78 гласачких листића и извршено гласање на 78 IEC стандарда и сродних докумената у различитим фазама њиховог развоја;
- седам малих и средњих предузећа, чији су представници чланови комисија за стандарде Института, учествовало је у анкети CEN/CENELEC-а „Success stories of SMEs&Standards“; CEN-CENELEC је одабрао четири српске компаније које припадају групацији MCP и оне су представљене на веб-сајту CEN-CENELEC-а. Ensaco Solutions, Elkont Engineering, PROFI LAB и Standcert изнели су своја позитивна искуства и користи које је овим компанијама донела примена стандарда у пословању, као и у учешћу и позиционирању на тржишту. Такође, описали су предности које представници MCP имају радећи у комисијама за стандарде чиме активно доприносе развоју националне стандардизације;
- руководилац Одељења за електроенергетику и електронику учествовала је у кампањи IEC-а „Women at the IEC“ и видео клип са њеном поруком може се видети на веб сајту IEC-а: <https://www.iec.ch/women-iec#video>
- припремани су материјали и реализоване активности у оквиру пројекта „Aid for Trade“, који Институт реализује у сарадњи са представницима Чешке канцеларије за стандарде, метрологију и испитивање; одржан је дводневни вебинар за заинтересоване стране (12. и 26. октобра 2021) о дигиталној трансформацији кроз примену BIM технологије, а за запослене Института 15. 16. и 30. новембра 2021. обука под називом „Transfer of experiences on evaluation of stakeholder’s representative’s participation in the national standardization process“;
- у вези са реализацијом пројекта IPA 2017, EU for Serbia – Support for Safer Products, организоване су три обуке за запослене Института које су се односиле на сертификацију производа и сертификацију особа;
- у оквиру потписаног Меморандума о разумевању између Азербејџанског института за стандардизацију АЗСТАНД и ИСС-а, током 2021. године одржана су два састанка на којима се разматрало учешће обе институције у међународним и европским организацијама за стандардизацију, као и питања из области оцењивања усаглашености;
- спроведене су активности у вези са номинацијом Института и директора Института у ISO Council за период 2022-2024, Група 4;
- Институт је на основу ISO правила процедуре, тачка 6.1.3, номиновао следеће националне организације за стандардизацију за чланове ISO савета за период 2022-2024, и то: за групу 2, номинација UNI (Италија) и TSE (Турска) (номинација за групу 3);
- извршена је номинација кандидата у вези са изборима за ISO TMB за период 2022-2024 за групу 2, номинација SIS (Шведска) и SNS (Швајцарска);

- 18. новембра 2021. године одржан је билатералан онлајн састанак руководства Института са представником Генералног секретаријата ISO-а задуженом за регионалну сарадњу;
- успостављена је сарадња са Шпанском асоцијацијом за стандардизацију UNE, са којом је потписан уговор у вези са преводом 5 UNE докумената из области туризма на српски језик;
- у вези са поновним објављивањем билтена „Стандардизација“, ISO је вест о томе поставио на свој веб-сајт;
- интервју са директором Института објављен је у електронском часопису Међународне електротехничке комисије IEC под називом e-tech
- вршена је кореспонденција са адвокатском канцеларијом REDEKER SELLNER DAHS у вези са учешћем Института у судском процесу General Court, case T-185/19 – Public.Resource.Org et al. v European Commission у вези са слободним приступом стандардима;
- Институт је успешно организовао JRC Eurocodes Balkan Summer School;
- поводом 28. децембра, Дана Института за стандардизацију Босне и Херцеговине (ИСБИХ), захвалницу за значајан допринос развоју, примени и промоцији стандарда и за унапређење стандардизације у Босни и Херцеговини добила је и директорка Института за стандардизацију Србије;
- Институт је подржао усвајање Лондонске декларације за борбу против климатских промена кроз стандарде, која дефинише посвећеност ISO-а постизању климатске агенде до 2050. године; изјава директора Института доступна је на веб сајту ISO-а;
- регионална група за израду националних нормативних аспеката за надземне водове, чији су чланови представници три државе: Црне Горе, Босне и Херцеговине и Србије, састала се у октобру 2021. године у оквиру завршне радионице за SEE QI Пројекат 3 Национални нормативни аспекти (NNA) према европском стандарду EN 50341-1:2012, који је реализован у сарадњи са Немачким националним метролошким институтом (PTB);
- кореспонденција са ISO-ом у вези са грешком у стандарду ISO 20906:2009 који је уочила комисија за стандарде NTC Z043;
- кореспонденција са генералним секретаром ISO-а у вези са подршком дугогодишњем захтеву Института за измену међународних стандарда у којима се не наводи српски језик као језик који користи латиничко писмо или се уместо српског погрешно наводи српскохрватски језик;
- обављена је кореспонденција са техничким комитетима Међународне организације за стандардизацију ISO/TC 46, ISO/TC 37/SC 2, као и Здруженим техничким комитетом ISO/IEC JTC 1/SC 2, са захтевом за изменом међународних стандарда у којима још увек егзистира назив српскохрватски језик, као и оних у којима српски језик треба додати језицима који користе латиничко писмо;
- за програм Међународне електротехничке комисије IEC под називом „IEC Young Professionals Programme“, који подржава учешће и ангажовање младих експерата у националној, као и међународној стандардизацији, у јуну 2021. године, два млада експерта из две српске компаније пријављена су за учешће у „IEC 2020 YP Programme“ радионици;
- попуњен је упитник за пројекат TAIEX „Work from home activity on EU Quality infrastructure and free movement of goods within the Western Balkans and with the EU“ – Standardization;
- сарадницима у Институту су редовно достављане информације добијене од међународних и европских организација за стандардизацију у вези са новим радним документима, нацртима и објављеним стандардима, новооснованим техничким комитетима и сл.;
- у базама података међународних и европских организација за стандардизацију о експертима редовно су ажурирани подаци о српским експертима које је Институт, именовао за рад у појединим техничким радним телима тих организација;

- у поступку редовног преиспитивања ISO стандарда у петогодишњим интервалима после њиховог објављивања, на захтев ISO-а редовно су достављане тражене информације о томе да ли су преиспитивани међународни стандарди у нашој земљи преузети као SRPS ISO стандарди (као идентични или модификовани), као и о националном ставу у вези са потребом њихове ревизије, односно потврђивања њиховог важења за наредни петогодишњи период.

2.11 АКТИВНОСТ: Учесће представника Института на заседањима управних и других тела међународних и европских организација за стандардизацију

Институт одржава статус пуноправног члана у међународним организацијама за стандардизацију (ISO и IEC) и статус пуноправног члана у европским организацијама за стандардизацију (CEN и CENELEC) и активно учествује у креирању и спровођењу њихових политика и стратегија. У том циљу, у 2021. години представници Института, путем веб-састанака, учествовали су на заседањима следећих тела тих организација:

Директор Института учествовао је на:

- седници Административног одбора CEN-а и заједничкој седници Административног одбора CEN/CENELEC које су одржане од 23. до 25. марта 2021. године,
- CEN/CA & CENELEC/CA Common Session Meeting: Revision of the bylaws, која је одржана 19. маја 2021,
- на седници Административног одбора CEN-а и заједничкој седници Административног одбора CEN/CENELEC које су одржане 22. и 23. јуна 2021. године,
- седници Административног одбора CEN-а, 56. заседању CEN Генералне скупштине, 62. заседању CENELEC Генералне скупштине и заседању 12. заједничке скупштине CEN-CENELEC, који су одржани у Палерму, Италија, од 23. до 25. новембра 2021. године

Руководилац Сектора за опште области стандардизације и руководилац Сектора за електротехничку стандардизацију учествовали су на седницама Техничког одбора CEN-а и Техничког одбора CENELEC-а, које су одржане онлајн 16, 17 и 18. фебруара 2021. године, 25, 26 и 27. маја 2021. године, као и 19, 20 и 21. октобра 2021. године.

Директор Института, руководилац Сектора за међународну сарадњу, информисање и издавачку делатност и руководилац Сектора за опште области стандардизације учествовали су на:

- 43. заседању Генералне скупштине ISO-а, које је одржано 22. до 24. септембра 2021. године и 55. заседању Комитета за земље у развоју (ISO/DEVCO), које је одржано 16. и 17. септембра 2021.

Директор Института, руководилац Сектора за електротехничку стандардизацију и руководилац Одељења за електроенергетику и електронику учествовали су на 85. заседању Генералне скупштине IEC-а, одржаном од 3. до 7. октобра 2021. године у Дубају, Уједињени Арапски Емирати.

2.12 АКТИВНОСТ: Учесће представника Института у раду техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију

Члан комисије за стандарде и сродне документе KS U250-3,4,9, *Челичне конструкције, спрегнуте конструкције од челика и бетона и алуминијумске конструкције*, учествовао је на састанку радне групе CEN/TC 250/SC 3/WG 04, који је одржан путем веб-састанка 11. фебруара 2021. године.

Члан комисије за стандарде и сродне документе KS U250-3,4,9, *Челичне конструкције, спрегнуте конструкције од челика и бетона и алуминијумске конструкције*, учествовао је на састанку

радне групе CEN/TC 250/SC 3/WG 22, *EN 1993-1-14*, који је одржан путем веб-састанка 22. фебруара 2021. године.

Два члана комисије за стандарде и сродне документе KS U250-3,4,9, *Челичне конструкције, спрегнуте конструкције од челика и бетона и алуминијумске конструкције*, учествовало је на састанцима поткомитета CEN/TC 250/SC 3, који су одржани путем веб-састанка 18. и 19. марта 2021. године, као и 15. септембра 2021 године.

Члан комисије за стандарде и сродне документе KS U250-3,4,9, *Челичне конструкције, спрегнуте конструкције од челика и бетона и алуминијумске конструкције*, присуствовао је онлајн састанку радне групе CEN/TC 250/SC 3/WG 04, *Evolution of EN 1993-1-4 – Stainless steel*, који је одржан 8. јула 2021. године

Два члана комисије за стандарде и сродне документе KS U250-2, *Пројектовање бетонских конструкција*, учествовали су на састанцима радне групе CEN/TC 250/SC 2/WG 01, који су одржани путем веб-састанка 22. и 23. марта 2021. године, као и 21. и 22. јуна 2021. године.

Члан комисије за стандарде и сродне документе KS A331, *Поштанске услуге*, учествовао је на састанку комитета CEN/TC 331, који је одржан путем веб-састанка 11. јуна 2021. године, као и 19. новембра 2021. године.

Два члана комисије за стандарде и сродне документе KS U250-2, *Пројектовање бетонских конструкција*, учествовало је на састанку поткомитета CEN/TC 250/SC 2, који је одржан путем веб-састанка 23. јуна 2021. године.

Члан комисије за стандарде и сродне документе KS U125, *Елементи за зидање и покривање кровова*, учествовао је на састанку поткомитета CEN/TC 125/SC 3, који је одржан путем веб- састанка 6. октобра 2021. године.

Члан комисије за стандарде и сродне документе KS U250-2, *Пројектовање бетонских конструкција*, учествовао је на састанку радне групе CEN/TC 250/SC 2/WG 01, који је одржан путем веб састанка 8. и 9. новембра 2021. године.

Члан комисије за стандарде и сродне документе KS U250-2, *Пројектовање бетонских конструкција*, учествовао је на састанку поткомитета CEN/TC 250/SC 2, који је одржан путем веб-састанка 10. новембра 2021. године.

Члан комисије за стандарде и сродне документе KS Z183, *Циркуларна економија и управљање отпадом*, учествовао је на стручном скупу „17 Plenary Meeting of ISO TC 343 Solid recovered fuels, који је одржан онлајн 3. јуна 2021. године.

Председница комисије за стандарде и сродне документе KS A037, *Терминологија*, учествовала је на годишњем пленарном заседању ISO/TC 37/SC 2, које је одржано онлајн 28. јуна 2021. године.

Члан комисије за стандарде и сродне документе KS A260, *Менаџмент који се односи на људске ресурсе*, присуствовао је онлајн састанку комитета ISO/TC 260, *Human Resource Management*, који је одржан 22. и 23. септембра 2021. године.

Секретар комисије за стандарде и сродне документе KS A037, *Терминологија*, присуствовао је онлајн састанку ISO/TC 46/WG 3, који је одржан 23. септембра 2021. године.

2.13 АКТИВНОСТ: Активности Института као информационог центра за стандарде у складу са захтевима релевантних докумената СТО и ЕУ, као и на основу споразума СЕФТА

Информациони центар је у 2021. години CEN/CENELEC Менаџмент-центру пријавио (нотификовао) 5 нацрта изворних српских стандарда, односно српских стандарда којима се преузимају национални стандарди других земаља. Према обавезама из споразма СЕФТА није било нотификација изворних српских стандарда.

У вези са информисањем јавности о српским стандардима, Информациони центар је остварио следеће резултате:

- припремио је 52 одговора на упите, које су доставиле заинтересоване стране из земље. Пружене су опште информације и помоћ који се односе на идентификовању релевантних стандарда за странке, рад одређених комисија за стандарде и поступку учлањења, пружање информација о тачном навођењу стандарда у документацији за јавне набавке, везу између српских стандарда и прописа итд.;
- CEN-у и CENELEC-у редовно су достављани извештаји о напретку Института у преузимању европских стандарда закључно са 31. децембром 2021.

2.14 АКТИВНОСТ: Реализација промотивних активности према Маркетинг-плану за 2021. годину

Промотивне активности Института планирају се и организовано извршавају у складу са Маркетинг-планом Института за 2021. годину, у циљу информисања јавности о користима од примене стандарда и промовисања понуде услуга Института.

У 2021. години планиране су и реализоване следеће промотивне активности:

- обавештавањем електронским путем је послат линк за преузимање новог српског стандарда о електронском фактурисању и техничке спецификације о безбедности и здрављу на раду, припремљена је и послата мејл кампања за три нова српска стандарда за лифтове.
- Организован је округли сто у циљу промоције и укључивања у јавну расправу за стандард за електронско фактурисање. Позиви су послати надлежним министарствима и осталим заинтересованим странама.
- учешће на сајмовима реализовано је у сарадњи са пословним удружењем Бизнис на штиклама из Новог Сада. Институт је представљен на Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду, а поред тога, презентација Института одржана је на Сајму женског иновационог предузетништва у Београду.
- У циљу остваривања директних контаката са успешним организацијама које нису корисници услуга Института, а у циљу промовисања стандардизације Институт је успоставио сарадњу са Удружењем пословних жена Србије и реализован је бесплатан вебинар за њихове чланице. Такође, закључен је уговор о сарадњи са консултантском кућом Alpha Solutions, у циљу заједничког организовања обука о стандардизацији.
- тромесечна сарадња са инфоцентрима у регионалним привредним коморама оставрена је кроз редовно ажурирање комора о новим активностима у Институту и слањем промотивног материјала.
- организовање промотивних предавања у образовним институцијама остварено је кроз 2 онлајн предавања за студенте и једно предавање за директора и студенте Високе спортске школе и здравствене из Београда. Више о сарадњи са образовним институцијама у тачки 2.24.
- објављивање текстова у другим стручним часописима и порталима реализовано је објављивањем текстова у :
 - веб-порталу Квалитет објављиване су вести из света стандардизације и периодично су најављиване актуелне обуке у организацији Института;
 - портал „24седам” објавио је текст под називом „Шта бисмо да немамо стандарде: Нешто о чему мало кад размишљамо, а важно је”;
 - „Бизнис и финансије“ објављена вест о Светском Дану стандардизације;
 - На веб страници Министарства привреде, објављен текст „ИСС на челу радне групе међународног техничког комитета”;

- ПКС је објавила вест под називом „Велико признање за Институт за стандардизацију Србије“ о ангажовању запосленог у Институту као новог секретара међународне комисије;
- Инжењерска комора Србије је објавила позив на бесплатни вебинар "У сусрет другој генерацији еврокода 2";
- Параграф је објавио текст „ЗАКОН О ЕЛЕКТРОНСКОМ ФАКТУРИСАЊУ: У току је јавна расправа о српском стандарду о електронском фактурисању“ и интервју са директорком Института под насловом „О значају стандардизације“.
- Портали „Активна система“ и „НеоБилтен“, као и Град Лесковац објавили су вест о јавној расправи стандарда за електронско фактурисање ;
- Портал „Е капија“ је објавио текст под насловом „Нови српски стандарди за заштиту органа за дисање“;
- Најбоља технолошка иновација Србије је објавила текст „Стандарди и иновације“, као и промотивни видео Института;
- Часопис „Квалитет и извршеност“ у три броја (1-2, 5-6 и 9-10) објављивао је различите текстове о активностима Института;
- ISO је објавио вест о објављивању првог броја Билтена, након паузе од 7 година;
- IEC је објавио интервју са директорком Института на тему родне равноправности;
- на друштвеним мрежама више пута су дељене објаве Института од стране пратилаца (организација, удружења и физичких лица).
- гостовање на телевизијским програмима реализовано је кроз гостовање на РТС- у, Дневник 2, на тему о зеленом финансирању. Гости су били директор и секретар комисије Института.
- дистрибуција информативног гласила Института (ИСС Новости) је спроведена на месечном нивоу, са вестима о најновијим догађајима у националној и међународној стандардизацији, текстовима о објављеним стандардима на српском језику, најпродаванијим стандардима и новим обукама. Средином сваког месеца дистрибуиране су преко платформе SendGrid на око 2.500 мејл адреса пријављених корисника.

Поред наведених, спроведене су и следеће активности:

- ажурирано је 2. издање електронске тематске збирке стандарда Еврокод 2: *Пројектовање бетонских конструкција* о објављена е-збирка националних прилога за еврокодове 1, 2, 4 и 8;
- ажурирана су издања електронских збирки која обухватају стандарде за: оцењивање усаглашености и сертификацију система менаџмента, основне стандарде из области система менаџмента квалитетом, безбедност и отпорност друштва и услуге приватног обезбеђења, менаџмент ризиком, системе менаџмента квалитетом здравствених услуга и QMS медицинских средстава. Такође, ажурирана је е-збирка која се односи на QMS у индустрији нафте, петрохемије и природног гаса. За све е-збирке, припремљени су пригодни промотивни текстови за веб страницу Института;
- на веб-страници Института редовно су објављиване вести о новим међународним стандардима, европским стандардима у развоју или о стандардима који су преузети у национални систем стандардизације на српском језику. Објављено је укупно 115 вести на интернет-презентацији Института и на друштвеним мрежама (Facebook, LinkedIn, Twitter);
 - у јуну је реализована редовна кампања за достављање предлога за израду Плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2022. годину;

- у септембру је обележен Дан Института и Светски дан стандарда, уз учешће добитника годишњих признања за допринос развоју националне стандардизације, а додела признања је емитована уживо на друштвеној мрежи Фејсбук;
- праћене су кампање међународне организације за стандардизацију (ISO) путем објављивања текстова поводом Светског дана здравља, Светског дана безбедности и заштите на раду, Светског дана метрологије, Светског дана вода, Светског дана туризма и Међународног дана борбе против корупције;
- оглашаване су све уговорене обуке на интернет презентацији Института, као и месечно путем ИСС Новости. Редовно слање електронским путем групних позива изабраним циљним групама за све оглашене семинаре и вебинаре;
- промовисана су 4 броја билтена „Стандардизација“, уз слање линка за преузимање заинтересованим странама и слање поштом штампаних примерака изабраним сарадницима;
- достављен је сарадницима промотивни Годишњи извештај за 2020. годину, израђен у 100 примерака и објављен на веб страници Института.

2.15 АКТИВНОСТ: Повећање броја чланова Института, промоција користи од чланства и промоција нових услуга

Почетком 2021. године реализована је кампања „Заједно можемо више“ у циљу промовисања чланства у Институту и презентације предности од учлањивања у Институт. У ту сврху, израђен је рекламни флајер, који је слат уз рачуне купцима стандарда током целе године. Сprovedена је мејл кампања и електронски је послат флајер на адресе сталних корисника ИСС услуга (купаца, чланова комисија, учесника семинара и вебинара и др.). Такође, на сваком од вебинара који су реализовани у организацији Института, представник Института је одржао уводну презентацију о погодностима за чланове Института, као и о свим услугама које Институт нуди. Изабраним дугогодишњим члановима Института, у знак захвалности, понуђена је могућност избора поклона лојалности. У циљу јачања везе са постојећим члановима и истовременог промовисања чланства, на веб страници Института уведена је рубрика „Наши чланови“, у којој су наведени сви чланови Института, али исто тако је и у билтену „Стандардизација“ уведена нова рубрика која представља чланове Института. У току 2021. године у Институт је учлањено 7 нових чланова (5 правних и 2 физичка лица).

Текстови о различитим услугама Института објављивани су на веб страници Института, друштвеним мрежама и у месечном електронском гласилу „ИСС Новости“. Промоција услуге сертификације укључивала је и реализацију бесплатног вебинара на тему, којем је присуствовало око 80 учесника.

2.16 АКТИВНОСТ: Обука из области стандардизације као посебан вид промоције примене стандарда

Семинари и обуке

Планом семинара и радионица за 2021. годину било је предвиђено одржавање 46 семинара (вебинара), од тога 26 са алтернативним терминима одржавања, уз могућност поновљеног одржавања оних за које буде утврђено постојање већег интересовања корисника. Институт је у 2021. години реализовао укупно 41 обуку (углавном онлајн, у форми вебинара).

Укупно су одржане 31. комерцијална обука (од тога, 28 онлајн и 3 уживо), као и 10 вебинара са бесплатним учешћем. Поред тога, Институт је се прикључио као партнер у реализацији 1 међународне видео конференције. На свим обукама одржаним у организацији Института у 2021. години присуствовало је више од 700 учесника. На комерцијалним обукама присуствовао је 231 учесник, док је на бесплатним вебинарима присуствовало више од 500 учесника.

Одржани су комерцијални вебинари и обуке на укупно 20 различитих тема:

- Управљање отпадним водама – Акциони планови, реализован у сарадњи са Удружењем ЗЕ;

- Захтеви стандарда SRPS EN ISO/IEC 17065:2016 за тела која сертифицију производе, процесе и услуге;
- У сарадњи са Sigma Systems из Ниша, реализована су два вебинара на тему Примена менаџмента ризиком на медицинска средства (SRPS EN ISO 14971) - Идентификација примењивих стандарда и Медицинска средства – Примена инжењеринга употребљивости на медицинско средство;
- Технике процене ризика у складу са SRPS EN 31010:2011 (практична обука) – Основни и Виши ниво, дводневни вебинари , реализован по двапут;
- Менаџмент пројектима – добра пракса у примени стандарда SRPS ISO 21500:2019, у сарадњи са Project Management Србија Ниш, реализован двапут;
- Тумачење захтева стандарда ISO 9001:2015 и SRPS ISO 14001:2015, реализован по двапут;
- Анализа захтева стандарда SRPS ISO 45001:2018 и препоруке за његову примену;
- Интерне провере система менаџмента према SRPS ISO 45001:2018, дводневни;
- Интерни проверавачи система менаџмента према SRPS ISO/IEC 17025:2017 (практична дводневна обука), у сарадњи са Институтом за унапређење пословања Београд;
- Интерне провере система менаџмента у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017, дводневни, у сарадњи са Магат инжењеринг Београд,
- Интерна провера система менаџмента безбедношћу информација (ISMS) у складу са захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 27001:2014 ,практична дводневна обука;
- Тумачење захтева стандарда за акредитацију лабораторија SRPS ISO 17025:2017 и препоруке за његову примену, дводневни
- Мерна несигурност као захтев стандарда SRPS ISO/IEC 17025:2017, дводневни, реализован трипут
- Како постати именовано тело за грађевинске производе, Нови технички прописи и стандарди из области безбедности лифтова,
- Исправе и знакови усаглашености у техничком законодавству новог приступа,
- Информациона безбедност у пракси,
- Процена ризика од катастрофа и планови заштите и спасавања (лиценцирана петодневна стручна обука), реализована трипут у сарадњи са Proks Vision д.о.о. Београд,

Поред комерцијалних, реализовани су и следећи бесплатни вебинари:

- Од Закона о информационој безбедности до стандарда, у сарадњи са Министарством трговине, туризма и телекомуникација, Регулаторном агенцијом за електронске услуге и поштански саобраћај и Министарством унутрашњих послова;
- Сертификација као пут до успешног пословања;
- Безбедност и здравље на раду - Смернице за безбедан рад током пандемије COVID-19 у складу са SRPS ISO/PAS 45005:2021;
- Стандарди као подршка женском предузетништву;
- Два вебинара за студенте – учешће у националној стандардизацији;
- У сусрет другој генерацији Еврокода 2;
- Стандарди и иновације;

- Benchmarking on digital transformation based on BIM technology in Czech Republic, дводневни, у сарадњи са UNMZ;
- Учесће у националној стандардизацији Правилник и стандарди о личној и заштитној опреми – Новине у регулативи.

Просечан број учесника на једној комерцијалној обуци био је 7, док је просечан број учесника на бесплатној обуци износио око 50.

На комерцијалним едукацијама одржаним у 2021. години презентације су држали 24 предавача (20 екстерних и 4 интерна), док су на бесплатним вебинарима презентације држали 22 предавача (16 екстерних и 6 интерних предавача).

Просечне оцене за вебинаре кретале су се од 4,22 до 5,00. Просечне оцене за предаваче кретале су се од 4,00 до 5,00.

Поред тога, Институт је био партнер у организацији међународне дводневне онлајн конференције „Стратешки менаџмент ризика и криза – спремност на будуће кризе”, у сарадњи са Центром за анализу ризика и управљање кризама из Београда, Хрватском удругом за међународне студије из Загреба и Европским центром за мир и развој, УН из Београда.

При реализацији обука током године дошло је до одступања од годишњег плана најчешће због епидемиолошке ситуације, немогућност ангажовања предавача у планираном термину, недовољна заинтересованост и одзив корисника на понуђене обуке, итд.

Укупан сопствени приход Института остварен наплатом накнаде за услугу едукације у 2021. години износио је 2.704.580,39 динара (7,35% остварених сопствених прихода).

2.17 АКТИВНОСТ: Издавање посебних публикација и службеног гласила Института

У јуну 2021. године припремљена је и објављена публикација „Годишњи извештај о раду 2020”. Публикација садржи све релевантне информације о раду Института у 2020. години (о доношењу српских стандарда током пандемије, одржавању вебинара, учествовању у раду и сарадњи са европским организацијама за стандардизацију, пружању стручне помоћи, услужном превози, сертификацији итд.), које су припремљене на начин који ће задовољити промотивну сврху оваквих издања.

Институт је нови изглед службеног гласила Института презентовао објављивањем првог броја редизајнираног гласила у јануару 2021. године како би корисницима обезбедио да информације које садржи буду што прегледније и лакше за коришћење.

Службено гласило Института *ИСС информације*, које се објављује једном месечно, садржи информације у вези са објављеним српским стандардима и сродним документима, нацртима докумената који се стављају на јавну расправу, оснивањем комисија за стандарде, преиспитивању српских стандарда и сродних докумената, затим информације о међународним стандардима који су на јавној расправи и о којима заинтересована јавност може да се изјасни, као и о међународним стандардима који су објављени и који на захтев заинтересованих страна могу да буду преузети као српски стандарди.

У 2021. години објављено је дванаест бројева овог гласила, које се у електронском облику објављује на интернет-страници Института.

Посебан део издавачке делатности Института представља билтен „Стандардизација“. Ова публикација се објављује квартално и у 2021. су објављена четири броја. Обнављањем рада на билтену „Стандардизација“ настављена је традиција издавања ове врсте публикација која је, уз прекид 2004. године, започета још 1950. године.

Билтен „Стандардизација“ осмишљен је као стручни часопис у коме се читаоцима нуде актуелности из домаће и стране стандардизације. Обрађене су многе значајне теме, као што су, на пример, женско предузетништво, научноистраживачке делатности, безбедан рад током пандемије, безбедност и здравље на раду, ВІМ технологија, затим текстови о високошколским установама које су дугогодишњи сарадници Института, о члановима Института и члановима комисија за стандарде, о њиховим искуствима и бројне друге теме. Обавезан део сваког билтена биле су и информације о иновацијама, вести из инфраструктуре квалитета, као и из међународне и европске стандардизације.

Институт је у 2021. години наставио добру праксу издавања посебних тематских збирки стандарда из области стандардизације за које постоји нарочито интересовање стручне јавности.

У мају 2021. припремљено је и објављено на интернет презентацији ИСС-а ажурирано издање електронске тематске збирке стандарда „Системи менаџмента животном средином“ (4. издање). Стандарди у овој збирци пружају практичне алате за организације које желе да идентификују и контролишу свој утицај на животну средину и да стално побољшавају своје еколошке перформансе.

Крајем 2021. године објављена је стручна публикација „ВІМ стандардизација у Србији“. Она је припремљена у оквиру пројекта који Институт реализује са Чешком канцеларијом за стандарде, метрологију и испитивања (ÚNMZ). Публикација обухвата преглед активности националних, међународних и европских техничких тела за стандардизацију, основну терминологију ВІМ-а и списак српских стандарда у овој области. Намена издавања публикације је пружање подршке дигиталној трансформацији грађевинске индустрије у Републици Србији кроз промовисање стандарда у области информационог моделирања објеката, као и подизање свести о значају стандардизације.

2.18 АКТИВНОСТ: Развој и одржавање информационог система Института

У 2021. години, и поред усвојеног Закона о изменама Закона о буџету Републике Србије за 2021. годину – ребаланс буџета, успешно су обављани редовни послови одржавања радних станица запослених у Институту, локалне рачунарске мреже, система за управљање подацима о српским стандардима и сродним документима, интернет-презентације Института, као и следећи послови у вези са развојем информационог система Института:

- настављени су послови унапређења информационог система за управљање подацима о српским стандардима и сродним документима;
- одржавана је веза са правном базом „Paragraf Lex“ која омогућава приступ комплетним текстовима техничких прописа и њихове везе са српским стандардима на инфраструктури Института. На основу података које доставља Одељење за правне, финансијске и опште послове вршено је редовно повезивање техничких прописа са српским стандардима;
- Институт је редовно користио и одржавао удаљени backup и систем за складиштење података;
- одржавају се годишње и трајне лиценце за графичке програме које користе запослени у Институту (Photoshop, Acrobat PRO, Visio);
- редовно се одржавају Windows лиценце WinSvrSTDCore2019 за 24 виртуелне машине које се налазе на серверима Института;
- Институт је набавио два лап-топ рачунара, два десктоп рачунара, UPS уређај за напајање три сервера у сервер-сали и другу потрошну опрему (веб-камере, слушалице, тастуре и слично);
- Институт је започео са употребом писарнице у апликацији ДМС и са употребом једног дела радних процеса. Потпуна употреба овог система наставиће се у 2022. години.

- Информациони систем Института, односно његови најбиталнији делови (сервери, систем за складиштење података, велики број радних станица итд.) редовно се одржавају и поуздани су за рад.

2.19 АКТИВНОСТ: Унапређење интернет-презентације Института

У току 2021. године извршена су нова унапређења нове интернет-презентација Института, која је пуштена у рад 2020. године у оквиру пројекта са Немачком организацијом за међународну сарадњу (GIZ).

Након пуштања интернет-презентације у рад могли су да се уоче неки проблеми у њеном функционисању, и то пре свега у систему за продају стандарда. На основу сугестија и примедба корисника ове услуге успостављене су све функционалности које омогућавају несметану набавку стандарда и осталих услуга Института. Такође, интернет-презентација Института допуњена је информацијама о свим услугама које Институт нуди, корисници су редовно обавештавани о активностима Института и актуелностима из међународне и европске стандардизације.

Редовно одржавање интернет-презентације Института подразумева и тачну презентацију података о објављеним и повученим српским стандардима, редовно су обрађивани подаци о нацртима и дефинитивним текстовима српских стандарда и сродних докумената, о статусу комисија и њиховим члановима, о српским стандардима и њиховој вези са техничким прописима, чиме је корисницима интернет-презентације омогућено да имају последње информације о важећим техничким прописима и српским стандардима на које се ти прописи позивају.

2.20 АКТИВНОСТ: Продаја стандарда и сродних докумената

Институт продаје српске стандарде, сродне документе и друге публикације. Поред тога, на основу закључених уговора о коришћењу ауторских права, умножавању и дистрибуцији, Институт продаје и стандарде других земаља и организација (ISO, IEC, ISO/IEC, BS, DIN, ГОСТ Р/ГОСТ, ASTM, ETSI и BAS). Институт је квартално извештавао међународне и европске организације за стандардизацију, као и националне организације за стандардизацију са којима је закључио уговоре о продаји стандарда о броју продатих стандарда по кварталима и уплаћивао је уговорени износ накнаде за ауторска права за све продате стандарде, уз право задржавања уговорене провизије.

Укупно су продата 6.740 стандарда, и то: 6.380 SRPS стандарда (94,66 %), 177 ISO (2,63 %), 112 ASTM (1,66 %), 43 IEC (0,64 %), 19 DIN (0,28 %) и по 3 BS, ГОСТ и IATF стандарда (по 0,04%). У 2021. години није продат ниједан ETSI и 1 BAS стандард.

У укупном оствареном сопственом приходу од 36.800.306,89 динара, који обухвата чланарине и приход од продаје производа и услуга које је пружао Институт у 2021. години, 23.491.677,04 динара (63,84%) чине приходи остварени продајом стандарда и сродних докумената. Од тога, продајом стандарда остварено је 22.999.617,04 дин, што представља 62,50% свих сопствених прихода, док је продајом збирки стандарда и других публикација остварен приход у износу од 492.060 динара, што представља 1,34% свих сопствених прихода.

Продајом националних стандарда остварено је 53,92% укупног сопственог прихода (у апсолутном износу: 19.842.784,46 динара), док приход од продаје страних стандарда чини 8,58% укупног сопственог прихода (у апсолутном износу: 3.156.832,58 динара).

Удео од продаје збирки стандарда и публикација у укупно оствареној продаји износи 1,34%, од чега се већи део (чак 81,77%) односи на продају електронских збирки и публикација, док је знатно мање учешће (18,23%) продаје штампаних збирки и публикација. Приход од продаје електронских збирки и публикација износи 402.375,00 динара, док приход остварен продајом штампаних збирки и публикација износи 89.685,00 динара. Продате су укупно 54 електронске и 31 штампана збирка стандарда.

Остварени приход од коришћења услуге онлајн читања српских стандарда (краткорочни и годшњи приступ) износи 2.534.556,11 динара. Проценат учешћа ове услуге у укупним приходима од продаје је 8,68%. Услуга онлајн читања пакета српских стандарда у периоду од 5 и 30 календарских дана извршена је укупно 214 пута. Приход остварен овом услугом износи 0,69% укупних сопствених прихода. Од тога, најчешће је коришћен пакет од 1 до 5 стандарда за 5 календарских дана, укупно 207 пута (96,73% свих корисника ове услуге). Приход од годишње услуге онлајн читања базе стандарда представља 6,19% укупно остварених сопствених прихода. Закључено је укупно 10 уговора за онлајн приступ бази података која садржи комплетне текстове свих српских стандарда и сродних докумената у периоду од једне године, од којих је 9 реализовано до краја године. Највећи број уговора (њих 7) односио се на 1-10 корисника из исте организације с правом истовременог приступа, 2 уговора односила су се на 51-100 корисника, док се 1 уговор односио на 11-50 корисника.

Укупан промет остварен електронском продајом стандарда (онлајн плаћањем платним картицама) у 2021. години износи 2.216.846,89 дин, што у процентима чини 9,44% укупног прихода оствареног продајом стандарда и сродних докумената.

2.21 АКТИВНОСТ: Обуке стручњака за учешће у националној и/или међународној и европској стандардизацији

Ова активност Института усмерена је, пре свега, на одржавање бесплатних семинара за чланове комисија за стандарде, који се редовно организују сваке године. Циљ овако конципираних обука јесте детаљно информисање домаћих стручњака о најзначајнијим актуелностима у стандардизацији на националном, европском и међународном нивоу и промовисање укључивања нових заинтересованих експерата у рад техничких тела – како комисија за стандарде и сродне документе, тако и техничких комитета европских организација за стандардизацију.

У 2021. години, као и претходне године, обука за стручњаке који учествују у раду комисија за стандарде и сродне документе реализована је у форми вебинара. Вебинар намењен члановима комисија успешно је одржан у јуну, на коме је присуствовало око 85 чланова комисија. Презентације су одржала два интерна предавача, а учесници су дали коментаре и предлоге за нове теме вебинара.

2.22 АКТИВНОСТ: Пружање стручне помоћи у примени и испуњавању захтева српских стандарда и сродних докумената

У 2021. години неколико привредних друштава обратило се Институту са захтевом да се доставе понуде о пружању стручне помоћи у примени српских стандарда. То је резултовало уговарањем активности са следећим организацијама:

1. Winning д.о.о. – пружање стручне помоћи у вези са успостављањем система менаџмента заштите животне средине према стандарду SRPS ISO 14001:2015 и система менаџмента безбедности и здравља на раду према стандарду SRPS ISO 45001:2018 (уговорено крајем 2020. године, а реализовано у јануару 2021. године);
2. Focus Strategies – пружање стручне помоћи у вези са успостављањем система менаџмента квалитета према стандарду SRPS ISO 9001:2015 (завршено у новембру 2021. године).

Актуелна епидемиолошка ситуација проузроковала је отежану реализацију спровођења активности у вези са реализацијом ове услуге због немогућности одлазака на локацију корисника, али ће то бити надокнађено у 2022. години, наравно уколико ситуација то дозволи.

Услугом пружања стручне помоћи у вези са питањима стандарда и стандардизације у 2021. години остварен је сопствени приход у износу од 56.000,00 динара.

2.23 АКТИВНОСТ: Одржавање, преиспитивање и побољшање интегрисаног система менаџмента

У 2021. години у јулу и августу су успешно обављене прве надзорне провере интегрисаног система менаџмента и потврђена усаглашеност интегрисаног система менаџмента са захтевима стандарда SRPS ISO 9001 и SRPS ISO/IEC 27001.

Током 2021. године су преиспитане све системске процедуре и као последица тога четири системске процедуре су ревидоване. Такође, преиспитан је и ревидиран Пословник IMS-а.

Успостављена је нова процедура за менаџмент ризицима и приликама и израђен обједињени регистар ризика и прилика у коме су идентификоване мере за контролу високих ризика и мере за реализацију прилика. Урађена је SWOT анализа, која је узела у обзир све промене у окружењу које су се десиле од почетка пандемије. У складу са налазима са спроведене интерне провере у јануару 2021. године, ревидована је Процедура за поступање са приговорима у смислу прилагођавања активностима које се спроводе у пракси. Такође у 2021. години спроведено је једно редовно и једно ванредно преиспитивање интегрисаног система менаџмента на којима су дефинисане мере за побољшавање на основу налаза интерне и екстерне провере. Готово све мере за побољшавање су и спроведене током 2021. године.

Планиране су и одржане обуке запослених у циљу обнављања знања за систем менаџмента квалитетом и систем менаџмента безбедношћу информација, као и обуке инициране налазима са интерне и екстерних провера.

2.24. АКТИВНОСТ: Сарадња са образовним институцијама

У 2021. години Институт је одржао два онлајн предавања за студенте, на којима их је упознао са активностима стандардизације и делатношћу Института, као и са процесом доношења међународних и европских стандарда. Поред тога, промовисана је серија вебинара које је организовала међународна организација за стандардизацију ISO, тако што су објављене информације о томе на интернет презентацији Института, ИСС Новостима и на друштвеним мрежама. Поред тога, послате су три мејл кампање одабраним циљним групама, студентима и професорима на факултетима и вишим школама у целој земљи.

Успостављена је сарадња са Удружењем студената са хендикепом, са циљем њиховог упознавања са националном стандардизацијом и нарочито заједничког промовисања значаја стандарда намењених особама са хендикепом.

2.25 АКТИВНОСТ: Редовни правни послови у области стандардизације

У 2021. године, у Одељењу за правне, финансијске и опште послове реализоване су следеће активности:

- а) Објављивање стандарда и предмети у вези са стандардима
 - У сарадњи са Одељењем за издавачку делатност, припремљено је 12 решења о доношењу и повлачењу српских стандарда и сродних докумената и објављени у службеном гласилу Института и на интернет презентацији Института.
- б) Тумачења и мишљења
 - Израђено је више мишљења на захтев органа државне управе, привредних друштава и других правних лица;
- в) Органи Института
 - Припремљене су и одржане: 2 редовне седнице Скупштине Института, 11 седница Управног одбора Института, 4 седнице Надзорног одбора
 - израђено је више појединачних одлука Управног одбора;
 - обрађено је више пријава за учлањење, односно захтева за престанак чланства у Институту и у вези с тим донете су одлуке о пријему односно искључењу из чланства.
- г) Остало

- Израђена су решења о распоређивању запослених и анекси уговора о раду у складу са Правилником о изменама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места .
- Израђен је извештај Института о реализацији активности у вези са спровођењем Уредбе 1025/2012 о стандардизацији за 2021. годину и достављен релевантној служби европских организација за стандардизацију.
- Прибављена је сагласност за Програм рада Института за стандардизацију Србије за 2022. годину.
- Донета су три правилника и то: Правилник о изменама и допунама Правилника о раду, Правилник о измени и допуни Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту за стандардизацију Србије и Правилник о измени и допуни Правилника о критеријумима за утврђивање зараде, накнаде зараде и других примања запослених у Институту за стандардизацију Србије.
- Донете су измене и допуне пословника о раду Скупштине Института, Управног и Надзорног одбора (могућност одржавања виртуелних седница).
- Донета је одлука о висини чланарине коју плаћају чланови Института за 2022. годину.
- Донет је Финансијски извештај Института за стандардизацију Србије за 2020. годину.
- Припремљени су извештаји о реализацији годишњег плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2020. годину и о реализацији Програма рада Института за стандардизацију Србије за 2020. годину.
- Припремљен је предлог Извештаја о раду Управног одбора за 2020. годину.
- Донет је План набавки за 2021. годину, као и његове измене и допуне, у складу са Законом о јавним набавкама.
- Донет Програм рада Института за 2022. годину и усклађен са Законом о буџету Републике Србије за 2022. годину,
- Измена и допуна Акта о процени ризика на радним местима и радној околини за Институт за стандардизацију Србије
- У току године су достављани тражени подаци за ЕРП пројекат.
- Израђен је финансијски план Института за 2022. са пројекцијама за 2023. и 2025. годину.
- Обављен је редован годишњи технички преглед фискалне касе у складу са чл. 30. Закона о фискалној каси.
- Донет је План волонтирања за 2021. годину.
- Спроведени су поступци јавних набавки мале вредности у складу са Планом набавки за 2021. годину и Финансијским планом Института.
- Закључени су уговори о: набавци електричне енергије; набавци авио-карата и резервацији хотелског смештаја; одржавању хигијене; физичко-техничком обезбеђењу; набавци канцеларијског материјала; одржавања телефонске централе, електричних, водоводних и канализационих инсталација; одржавању и сервисирању лифта; редовном одржавању противпожарних апарата, противпаничне расвете и хидрантске мреже; стабилног система аутоматске дојаве пожара; сервисирању фотокопир-апарата, штампача и пројектора; услугама такси превоза, итд.
- Припремљен је већи број решења за годишње одморе, плаћена одсуства, као и потврде из радног односа за различите намене.

- Обављене су редовне активности у области правних, кадровских и општих послова, послова одржавања имовине Института, текућих финансијских и рачуноводствених послова.
- Учешће у пројекту у вези са израдом јавног регистра административних поступака.
- У писарници Института регистровано је 5.169 предмета са 20.556 аката.
- Умножено је 93.885 страница докумената и спаковано 5.357 поштанских пошиљака.

3 СЕРТИФИКАЦИЈА ПРОИЗВОДА, СИСТЕМА МЕНАџМЕНТА И ОСОБА

У 2021. години настављене су и проширене активности у сврхе промоције примене стандарда и сертификације. На сваком вебинару који је организовао ИСС одржано је уводно предавање о услугама сертификације коју Институт пружа. У марту 2021. одржан је некомерцијални вебинар под називом "Сертификација као пут до успешног пословања" на коме је присуствовало 76 заинтересованих и запослених у различитим организацијама. Такође, успостављена је сарадња између Удружења пословних жена Србије (УПЖС) и ИСС. У мају 2021. Институт је организовао вебинар на коме су чланицама УПЖС презентована сазнања о предностима примене стандарда и сертификације, као и сазнања о конкретним корацима које предузетнице треба да спроведу да би се сертификација реализовала.

СТ ИСС је пратило захтеве за сертификацију на тржишту како би се испуњавале потребе и пружала помоћ у пословању свих организација, а са крајњим циљем да се помогне привреда Републике Србије. Сертификација је спроведена и за техничке области за које СТ ИСС није поседовао акредитацију, због чега је спроведен поступак за проширење акредитације за нову техничку област IAF29 - Трговина на велико и трговина на мало, Поправка моторних возила и мотоцикала и предмета за личну употребу и домаћинство. Након спроведеног поступка за проширење, СТ ИСС је и за ову техничку област добило акредитацију.

У табели испод наведени су стандарди као критеријуми провере, врсте сертификационих провера, техничке области које су провераване и назив клијента код кога је СТ ИСС реализовало сертификациону проверу.

СТАНДАРД	IAF КОД	Врста провере	КЛИЈЕНТ
SRPS EN ISO 9001:2015	29	Надзор 1(H1)	WINNING.d.o.o, Београд
SRPS EN ISO 9001:2015	3	Почетна сертификација(ПС)	MI 11 FRUIT, Пребрза, Блаце
SRPS EN ISO 9001:2015	29	Почетна сертификација(ПС)	MI 11 FRUIT, Пребрза, Блаце
HACCP	3	Почетна сертификација(ПС)	MI 11 FRUIT, Пребрза, Блаце
HACCP	29	Почетна сертификација(ПС)	MI 11 FRUIT, Пребрза, Блаце
SRPS EN ISO 9001:2015	34	Надзор 1(H1)	Информативни центар за пословну стандардизацију и сертификацију
SRPS EN ISO 9001:2015	37	Надзор 1(H1)	Информативни центар за пословну стандардизацију и сертификацију

Предузете су активности на припреми за проширење акредитације на друге системе менаџмента. Припремљена је документација СТ ИСС за обављање сертификације према SRPS ISO/IEC 27001-2013.

У оквиру пројекта Европске уније под називом "IPA 2017 EU for Serbia - Support for safer products" спроведене су обуке за провераче према захтевима стандарда SRPS ISO/ IEC 17024 (сертификација особа), SRPS ISO/ IEC 17065 (сертификација производа, процеса и услуга) и SRPS ISO 45001 (безбедност и здравље на раду), а у циљу успостављања сертификационих активности према наведеним стандардима.

4 РАЗВОЈ И ПРИМЕНА ЗНАКА УСАГЛАШЕНОСТИ

Национални знак усаглашености са српским стандардима додељује се према правилима и процедурама који су успостављени на основу Закона о стандардизацији, оснивачког акта и Статута Института.

Примена националног знака усаглашености са српским стандардима треба да представља поруку произвођача и пружалаца услуга о високом степену поузданости, квалитету и бризи о потрошачима, као и о конкурентности на тржишту. Употреба знака утицаће на стицање и повећање поверења потрошача и препознавање произвођача/пружалаца услуга на тржишту.

У 2021. години, усмерена је пажња на конструисање правила и успостављање јасних административних процедура. Такође су спроведени одговарајући поступци за усвајање ових докумената и организоване консултације са експертима, Министарством привреде и стручним саветима, у циљу реализације два пилот пројекта планирана за прву половину 2022. године.

5 ВАНРЕДНЕ АКТИВНОСТИ

5.1 АКТИВНОСТ: Пружање посебних услуга на основу уговора

У 2021. години је закључено 10 уговора за онлајн приступ бази података која садржи комплетне текстове свих српских стандарда и сродних докумената у периоду од једне године. Уговори су закључени са следећим корисницима: Министарством привреде, Министарством унутрашњих послова, Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Акредитационим телом Србије, Агенцијом за лекове и медицинска средства Србије, Регулаторном агенцијом за електронске комуникације и поштанске услуге, Коридорима Србије д.о.о, ЕПС Дистрибуцијом д.о.о, као и ограницима страних компанија China Machinery Engineering Corporation и Hatch l.t.d.

Поред тога, у 2021. години Институт је закључивао уговоре о пословно-техничкој сарадњи ради заједничке организације вебинара и обука са: Александром Шишковићем ПР консултантске активности и сертификационе услуге Sigma Systems, Агенцијом за менаџмент пројекта Project Management Srbija, Proks Vision d.o.o, Институтом за унапређење пословања, Магат инжењерингом и др.

У сврху промоције стандардизације и националних стандарда закључени су уговори о сарадњи са новим партнерима: Министарством просвете, науке и технолошког развоја, Такмичење за најбољу технолошку иновацију у Србији у 2021. години, удружењем Бизнис на штиклама из Новог Сада, Високом спортска и здравствена школа струковних студија, Удружењем студената са хендикепом и Удружењем особа са инвалидитетом „Феникс“ из Београда.

5.2. АКТИВНОСТ: Измена изгледа српског стандарда

У намери да се корисницима обезбеди боља визуелна прегледност и олакша читање националних стандарда, за прошлу годину планирано је побољшање графичког изгледа стандарда и сродних докумената, које се огледа, пре свега, у изменама насловне стране и фонта стандарда. У вези с тим, ова промена, поред осталог, треба да доведе до уједначавања изгледа текста стандарда са оним какав је у европским и међународним (пре свега CEN и ISO) стандардима и сродним документима које Институт преузима, а биће регулисана и изменом интерних правила којима се утврђује уобличавање и структура српских стандарда и сродних докумената. У другој половини 2021. су осмишљени први предлози дизајна који треба да се развију до коначно уобличеног дизајна који ће се применити.

5.3 АКТИВНОСТ: Пројекат преводјења европских хармонизованих стандарда на српски језик

Као члан европских организација за стандардизацију CEN и CENELEC од 1. јануара 2017. године, Институт је укључен у посебне споразуме између Европске уније, односно Европске комисије и наведених организација који се односе на подршку преводјења стандарда на националне језике земаља чланица CEN-а и CENELEC-а. Највећи број тих стандарда повезан је са директивама новог приступа, односно националним прописима којима се те директиве преузимају, у којима се претпоставка о усаглашености производа или услуга са њиховим захтевима обезбеђује тзв. хармонизованим стандардима.

Имајући у виду пре свега потребе домаћих регулаторних тела, произвођача, увозника, предузетника, испитних лабораторија, Институт се определио да учествује у програму преводјења стандарда из следећих области: машинство, саобраћај, пољопривреда, грађевинарство, безбедност и заштита, медицински уређаји, енергетика, електроника и телекомуникације. Реч је о укупно 57 стандарда са 2.328 страна, од којих 43 стандарда са 1.683 стране припада областима које покрива CEN, а 14 стандарда са 645 страна областима које покрива CENELEC.

Укупни трошкови преводјења износе 34.920,00 EUR, од чега би, према правилима учествовања у овом програму, у двогодишњем периоду европске организације за стандардизацију сносиле 75 %, а Институт 25 %.

У току 2021. године Институт за стандардизацију Србије је припремио и спровео два поступка јавне набавке преводјења европских хармонизованих стандарда на српски језик, један поступак за стандарде и сродне документе из области CEN-а и други поступак за стандарде и сродне документе из области CENELEC-а.

Преводјење је уговорено са 11 физичких лица – чланова националних комисија за стандардизацију из општих области и области електротехнике, који су до краја 2021. године превели 14 европских хармонизованих стандарда CENELEC-а, као и 13 европских хармонизованих стандарда CEN-а. Добијање превода преосталих 27 европских хармонизованих стандарда планирано је за прву половину 2022. године.

6 РЕАЛИЗАЦИЈА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА

ПРИХОДИ

Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину („Службени гласник РС”, бр. 149/2022, 40/2021 и 100/2021), за рад и пословање Института у 2021. години одобрена су средства из буџета РС у износу од 153.533.000,00 динара.

У 2021. године на подрачун буџетских средстава Института трансферисано је укупно **102.413.000** динара. У истом периоду Институт је остварио сопствене приходе од продаје добара и услуга у износу од **36.038.000** динара. Институт је остварио приход продаје збирки стандарда у износу од 93 хиљаде динара као и средства донације CEN/CENELEC у износу од 2.396 хиљада динара. Средства потрошена од донације CEN/CENELEC у 2021. години износе 319 хиљада динара а преостали износ донације се преноси у 2022. годину у износу од 2.076 хиљада динара.

Табела 6.1 – Преглед планираних и остварених прихода Института у 2021. години

Број конта	Опис	Планирано (у динарима)	Остварено (у динарима)	Индекс (4/3)
1	2	3	4	5
791000	Приходи из буџета	103.890.000	102.412.885	99
742317	Пренета а неутрошена средства	-	1.352.700	-
742317 1	Чланарина	4.000.000	3.992.500	100
742317 2	Приход од продаје српских стандарда, сродних докумената и других публикација, као и пружање услуга у вези са стандардима и стандардизацијом	31.409.500	20.217.028	64
742317 5	Приходи од сертификације производа, система менаџмента и особа	1.500.000	160.375	10
742317 6	Приход од продаје међународних стандарда, сродних докумената и других публикација, као и националних стандарда и сродних докумената других земаља	2.487.500	3.156.833	126
742317 7	Приходи од продаје добара и услуга – пазар бифеа	150.000	150.298	100
742317 8	Приходи од семинара	1.050.000	–	–
742317 50	Приходи од вебинара	1.500.000	2.704.581	180
742317 9	Приходи од WMI ознака	100.000	60.000	60
742317 10	Приходи од одобрења употребе националног знака усаглашености са српским стандардима	50.000	–	–
742317Т	Приходи од тумачења стандарда и сродних докумената	50.000	3.300	7
742317 Ч	Приходи од читања стандарда	3.000.000	2.534.556	84
742317 Т	Приходи од додатних активности	1.100.000	1.058.274	96
742317 Птретра- живање	Приходи од претраживања базе стандарда	50.000	6.000	12
742317	Приходи од пружања стручне помоћи	200.000	56.000	28
742317	Приходи од услужног превођења стандарда	100.000	186.500	187
742317	Приходи од продаје електронских збирки	100.000	399.318	399
742000	Приходи од продаје добара и услуга	46.847.000	36.038.263	76
732121	Текуће донације међународних организација	2.396.000	2.396.000	100
822121	Примања од продаје залиха	400.000	92.741	23

Табела 6.1а. – Преглед остварених прихода Института у 2020. и 2021. години

Број конта	Опис	Остварено у 2020. (у динарима)	Остварено у 2021 (у динарима)	Индекс (4/3)
1	2	3	4	5
742317 1	Чланарина	3.770.000	3.992.500	106
742317	Пренета а неутрошена средства	-	1.352.700	-
742317 2	Приход од продаје српских стандарда, сродних докумената и других публикација, као и пружање услуга у вези са стандардима и стандардизацијом	23.908.238	20.217.028	84
742317 6	Приход од продаје међународних стандарда, сродних докумената и других публикација, као и националних стандарда и сродних докумената других земаља	2.804.090	3.156.833	112
742317 7	Приходи од продаје добара и услуга – пазар бифеа	112.258	150.298	133
742317 8	Приходи од семинара	1.031.909	—	—
742317 50	Приходи од вебинара	966.788	2.704.581	280
7423217 9	Приходи од WMI- сертификата	60.000	60.000	100
742317Т	Приходи од тумачења стандарда и сродних докумената	7.630	3.300	43
742317Ч	Приходи од читања стандарда	2.548.980	2.534.556	99
742317 5	Приходи од сертификације производа,система менаџмента и особа	45.000	160.375	356
742317	Приходи од пружања стручне помоћи	88.000	56.000	44
742317 Т	Приходи од додатних активности	1.076.128	1.058.274	98
742317	Приходи од услужног превоза стандарда	39.000	186.500	478
742317	Приходи од претраживања базе стандарда	—	6.000	—
742317	Приходи од продаје електронских збирки	—	399.318	—
742000	Приходи од продаје добара и услуга	36.458.051	36.038.263	98
732121	Текуће донације међународних организација	—	2.396.000	—
822121	Примања од продаје залиха	122.781	92.741	76
Укупно		36.715.193	38.527.022	104

РАСХОДИ

За финансирање рада Института у периоду 1. јануар – 31. децембар 2021. године утрошено је укупно 140.940 хиљада динара. Од тог износа 102.413 хиљада динара или 72 % утрошено је из остварених прихода из буџета Републике Србије, док је остатак од 38.527 хиљада динара или 28 % утрошен из остварених сопствених прихода Института.

Средства обезбеђена из буџета и из сопствених прихода коришћена су за намене утврђене Законом о буџету Републике Србије за 2021. годину и у оквиру одобрених износа на појединим економским класификацијама утврђеним финансијским планом Института за 2021. годину, који је саставни део Програма рада Института за 2021. годину.

Табела 2 – Биланс прихода и расхода у периоду од 1. јануара 2021. до 31. децембра 2021. године извод из обрасца 2) –у хиљадама динара

Ознака ОП	Број конта	Опис	Износ	
			Претходна година	Текућа година
1	2	3	4	5
2143	414100	Исплата накнада за време одсуствовања с посла на терет фондова	158	613
2144	414200	Расходи за образовање деце запослених	100	84
2145	414300	Отпремнине и помоћи	233	684
2146	414400	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	160	162
2147	415000	Накнаде трошкова за запослене (2148)	1.461	1.828
2148	415100	Накнаде трошкова за запослене	1.461	1.828
2149	416000	Награде запосленима и остали посебни расходи (2150)	891	1.209
2150	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи	891	1.209
2155	420000	Коришћење услуга и роба (2156 + 2164 + 2170 + 2179 + 2187 + 2190)	30.689	33.048
2156	421000	Стални трошкови (од 2157 до 2163)	12.960	12.046
2157	421100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	257	116
2158	421200	Енергетске услуге	3.691	3.200
2159	421300	Комуналне услуге	7.273	7.048
2160	421400	Услуге комуникација	1.406	1.369
2161	421500	Трошкови осигурања	298	265
2162	421600	Закуп имовине и опреме	35	48
2164	422000	Трошкови путовања (од 2165 до 2169)	555	913
2165	422100	Трошкови службених путовања у земљи	163	150
2166	422200	Трошкови службених путовања у иностранство	255	673
2167	422300	Трошкови путовања у оквиру редовног рада	137	90
2170	423000	Услуге по уговору (од 2171 до 2178)	11.070	14.214
2171	423100	Административне услуге	37	520
2172	423200	Компјутерске услуге	2.529	2.575
2173	423300	Услуге образовања и усавршавања запослених	221	305
2174	423400	Услуге информисања	583	509
2175	423500	Стручне услуге	4.285	4.058

Ознака ОП	Број конта	Опис	Износ	
			Претходна година	Текућа година
1	2	3	4	5
2177	423700	Репрезентација	472	509
2178	423900	Остале опште услуге	2.943	5.738
2187	425000	Текуће поправке и одржавање (услуге и материјали) (2188 + 2189)	3.455	3.336
2188	425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	2.591	2.632
2189	425200	Текуће поправке и одржавање опреме	864	704
2190	426000	Материјал (од 2191 до 2199)	2.649	2.539
2191	426100	Административни материјал	1.794	1.768
2193	426300	Материјали за образовање и усавршавање запослених	250	241
2194	426400	Материјали за саобраћај	68	199

Институт је у 2021. години из планираних сопствених средстава спровео:

- уређење платоа испред пословне зграде уградњом нових бехатон плоча,
- уредио зелене површине са новим засадима са уграђеним системом за наводњавање,
- адаптирао постојеће тоалете на приземљу и четвртом спрату.

**Табела 6.2 – Утрошени сопствени приходи по наменама у периоду од 1. јануара до 31.децембра
2021. године**

Економ. класиф.	Назив економске класификације	Планирани трошкови за 2021. год. (у дин.)	Утрошено до 31.12.2021. (у дин.)	Извршење плана (4/3) × 100 (у %)	Разлика планираног и утрошеног (3-4)
1	2	3	4	5	6
411100	Плате додаци и накнаде запослених	1.652.000	1.223.417	74,06	428.583
412100	Социјални доприноси на терет послодавца	102.000	76.393	74,90	25.607
414100	Испл. накн. за време одс. с пос. на тер. фонда	200.000	613.322	306,66	-413.322
414200	Расходи за образовање деце запослених	260.000	84.000	32,31	176.000
414300	Отремнине и помоћи	1.050.000	683.335	65,08	366.665
414400	Помоћ у медицинском лечењу	350.000	162.203	46,34	187.797
415100	Накнаде трошкова за запослене	2.304.000	1.827.817	79,33	476.183
416100	Награде	1.400.000	1.209.105	86,36	190.895
421100	Трошк. платн. пром. и банкарских услуга	380.000	115.387	30,37	264.613
421200	Енергетске услуге	4.800.000	3.200.091	66,67	1.599.909
421300	Комуналне услуге	7.720.000	7.047.942	91,29	672.058
421400	Услуге комуникација	1.540.000	1.369.035	88,90	170.965
421500	Трошкови осигурања	352.000	265.224	75,35	86.776
421600	Закуп имовине и опреме	50.000	48.031	96,06	1.969
422100	Трошкови службених путовања у земљи	650.000	166.123	25,56	483.877
422200	Трошкови служб. путовања у иностранство	2.400.000	656.583	27,36	1.743.417
422300	Трошкови путовања у оквиру редовног рада	130.000	90.150	69,35	39.850
423100	Административне услуге	442.000	200.942	45,46	241.058
423200	Компјутерске услуге	3.100.000	2.568.073	82,84	531.927
423300	Услуге образов. и усавршавања запослених	580.000	273.410	47,14	306.590
423400	Услуге информисања	680.000	509.447	74,92	170.553
423500	Стручне услуге	700.000	312.000	44,57	388.000
423700	Репрезентација и поклони	740.000	508.794	68,76	231.206
423900	Остале опште услуге	6.294.000	5.318.449	84,50	975.551
424900	Специјализоване услуге	30.000	0	0	30.000
425100	Текуће попр. и одржавање зграда и објеката	2.760.000	2.632.649	95,39	127.351
425200	Текуће попр.и одржавање опреме	1.300.000	704.306	54,18	595.694
426100	Административни материјал	2.100.000	1.774.125	84,48	325.875
426300	Матер. за образовање и усаврш. запослених	285.000	235.110	82,48	49.890
426400	Издаци за гориво	200.000	199.025	99,51	975
426800	Матер. за одрж. хигијене и угоститељство	745.000	330.669	44,39	414.331
462100	Дотације међународним организацијама	1.000	0	0	1.000
482100	Остали порези	150.000	29.821	19,88	120.179
482200	Обавезне таксе	150.000	42.244	28,16	107.756
512200	Машине и опрема	950.000	923.735	97,24	26.265
515100	Нематеријална имовина	600.000	557.692	92,25	42.308
УКУПНО:		47.147.000	35.958.649	76	11.188.351

Табела 6.2а – Утрошени приходи из буџета по наменама у 2021. години

Економ. класиф.	Назив економске класификације	Планирани трошкови за 2021. год. (у дин.)	Утрошено до 31.12.2021. год. (у дин.)	Извршење плана (4/3) × 100 (у %)	Разлика планираног и утрошеног (3-4)
1	2	3	4	5	6
411000	Плате додаци и накнаде запослених	66.198.000	65.874.444	99,00	323.556
412000	Социјални доприноси на терет послодавца	11.222.000	11.095.958	98,00	126,042
423500	Накнаде за рад чланова управног и надзорног одбора	4.018.899	3.745.674	93,00	273.225
423900	Остале опште услуге	451.101	451.024	99,00	77
462000	Текуће дотације за међународне чланарине	22.000.000	21.245.785	96,00	754.215
УКУПНО:		103.890.000	102.412.885	98,00	1.477,115

Табела 6.3 – Чланарине у међународним и европским организацијама за стандардизацију

Ред. бр.	Назив организације	Рок за плаћање у 2021. год.	Датум плаћања	Износ чланарине	Износ у динарима
1	2	3	4	5	6
1.	(ISO)	½ 1. априла	16.03.2021.	24.372 CHF	1.345.920
		½ 01. октобра	28.06.2021.		1.265.027
2.	(IEC)	30. јун	28.06. / 16.12.	56.482 CHF	6.082.410
3.	(CEN)	31. март	18.03. / 29.09.	75.631 EUR	8.918.808
4.	(CENELEC)	28. фебруар	18.03. / 29.09.	30.813 EUR	3.633.621
УКУПНО:		–	–	80.854 CHF и 106.444 EUR	21.245.785

До 31. децембра 2021. године у целости су исплаћене све обавезе по основу чланарина у европским и међународним организацијама за стандардизацију, у укупном износу од 21.245.784,76 динара.

Институт је у 2021. години исказао вишак прихода и примања, тј. буџетски суфицит у износу од 2.243 хиљада динара. Међутим, за покриће расхода и издатака у 2021. години, коришћена су пренета а неутрошена средства Института на дан 31.12.2020. године у износу од 1.127 хиљада динара, која су наменски била опредељена за унапређење основне делатности Института, пренета средства за рефундацију боловања преко 30 дана, исплаћених у 2020. години а уплаћена на рачун у току 2021. године у износу од 88 хиљада динара и 37 хиљада динара која је требало вратити купцу купцу за дуплу уплату за купљене стандарде.

На дан 31. децембра 2021. године на подрачуну сопствених прихода Института бр. 840-31305845-37 налазила су се неутрошена средства у износу од 166 хиљаде динара, која су пренета у 2021. годину као и неутрошена средства на подрачуну донација у износу од 2.077 хиљада динара.

У складу са Правилником о начину и поступку преноса неутрошених буџетских средстава Републике Србије на рачун извршења буџета Републике Србије („Службени гласник РС”, број 120/12 – у даљем тексту: Правилник), директни и индиректни корисници буџетских средстава Републике Србије дужни су да средства која су им у складу са законом којим се уређује буџет Републике Србије пренета, а нису утрошена за финансирање расхода и издатака у 2021. години, уплате на рачун – Извршење буџета Републике Србије. Институт је 31. децембра 2021. године уплатио на рачун буџета Републике Србије средства у укупном износу од 1.477 хиљада динара.

7 ПРОБЛЕМИ У РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА РАДА И ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА ЊИХОВО РЕШАВАЊЕ

У реализацији Програма рада за 2021. годину, суочавајући се са редовним и проблемима насталим због пандемије вируса COVID-19, Институт за стандардизацију Србије је показао изузетну отпорност и еластичност и успешно спроводио све планиране активности.

Један од основних проблема у пословању је чињеница да је Институт у 2021. години објавио значајно мањи број српских стандарда на српском језику у односу на планирани, и то посебно у области електротехничке стандардизације док је у општим областима стандардизације број реализованих стандарда по секретарима комисија за стандарде био углавном уједначен а њихово извршење у највећем броју се кретао у планираном опсегу.

Такође, износ од продаје српских стандарда и сродних докумената смањен је у односу на прошлу годину за 15% иако је цена стандарда почетком године повећана за око 5%. Иако је ово умањење апсорбовано повећањем остварених прихода од услуга које пружа Институт као и оствареним приходима на основу пројекта за преводње европских хармонизованих стандарда на српски језик, Framework partnership agreement Европске комисије, потребно је наћи оптималан начин за решавање овог проблема.

У наредном периоду Институт ће настојати да повећањем ефикасности и ефективности у раду и применом успостављеног механизма за оцењивање радне успешности превазиђе настале проблеме, посебно имајући у виду да се ради о основној делатности Института. Поред тога, током 2021. године спроведене су активности на припреми Програма развоја Института за период 2022 – 2024. године где су у идентификовању циљева учествовали сви запослени, па је очекивано претпоставити да ће учествовати и у њиховој реализацији.

Такође, пословање у пандемији проузроковало је бројна ограничења, али се Институт са овим проблемом успешно борио, посебно у области финансијског пословања, продаје, организације вебинара и маркетиншких активности, затим издавачке делатности, графичке и језичке редакције публикација, међународне сарадње, а правна и финансијска функција су организовале избор органа Института и несметано измиривале све преузете обавезе.

8 ЗАКЉУЧАК

На основу изложеног може се закључити да је Институт, у 2021. године, у новонасталим околностима пословања, више него успешно обављао све активности из своје делатности и успешно одржавао све успостављене услуге. Комплетна продаја стандарда и услуга Института одвијала се у виртуелном окружењу, као и састанци комисија за стандарде, и то преко платформи за одржавање састанака. Како би се омогућило учешће у активностима националне стандардизације, Институт је обезбедио довољан број корисничких места, слушалица, микрофона. Такође, Институт је непосредно пре наступања пандемије обновио информатичку инфраструктуру и опрему која је омогућила несметано и успешно пословање у виртуелном окружењу, па су реализоване готово све активности предвиђене Програмом рада Института за 2021. годину.

На основу овог извештаја може се закључити да је Институт у 2021. години остварио текуће приходе и примања од продаје нефинансијске имовине у износу од 140.940 хиљада динара и текуће расходе и издатке за нефинансијску имовину у износу од 138.697 хиљада динара. Разлика између текућих прихода и примања и текућих расхода и издатака на дан 31. децембра 2021. године износила је 2.243 хиљада динара, и то:

- 166 хиљада динара вишка прихода над расходима у 2021. години;
- 2.077 хиљада динара - неутрошена средства на подрачуну донација.

У складу са одлуком Управног одбора ова средства се преносе у 2022. годину и биће намењена за набавку машина и опреме, нематеријалне имовине Института као и набавку превода у складу са уговором са Европском комисијом и сагласношћу Владе Републике Србије .

Институт је као индиректни корисник средстава буџета Републике Србије, у складу са Правилником о начину и поступку преноса неутрошених буџетских средстава Републике Србије, пренео на рачун „Извршење буџета Републике Србије” средства у износу од 1.447 хиљада динара која до 31.12.2021. године нису утрошена.

У 2021. години средства су трошена за намене и у износима утврђеним финансијским планом Института за 2021. годину, који је саставни део Програма рада Института за 2021. годину.

Председник Управног одбора
Душан Рафаиловић

